

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Västmanlands tingsrätts dom den 10 september 2024 i mål nr B 670-24, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 4)

Klagande och motpart (Åklagare)

Chefsåklagare Nicklas Englund
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren

Klagande och motpart (Tilltalad)

MATS Göran Lindström, 19651026-0018
Sekretess på adress, se Partsbilaga sekretess

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB

SAKEN

Grovt tjänstefel m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.
 - Hovrätten bedömer gärningen i åtalspunkten 1 i stämningsansökan av den 19 juli 2024 som grovt tjänstefel enligt 20 kap 1 § 2 st brottsbalken. Brottperiod den 20–29 januari 2024.
 - Hovrätten bestämmer påföljden till villkorlig dom och 100 dagsböter om 600 kr (60 000 kr).
- Det som tingsrätten har beslutat om sekretess vad gäller Mats Lindströms folkbokföringsuppgifter ska fortsätta att gälla. Vad tingsrätten i övrigt har beslutat om sekretess ska inte längre gälla.
- Sekretessbestämmelsen i 21 kap 3 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på Mats Lindströms folkbokföringsuppgifter i partsbilagan till hovrättens dom.
- Johan Eriksson får ersättning av staten med – rätt räknat – 56 647 kr. Av beloppet avser 42 868 kr arbete, 2 450 kr tidsspillan och 11 329 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Västmanlands tingsrätts dom den 10 september 2024 i mål nr B 670-24, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 4)

Klagande (Åklagare)

Chefsåklagare Nicklas Englund
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren

Motpart (Tilltalad)

Per RICKARD Friedman, 19750402-0855
Sekretess på adress, se Partsbilaga sekretess

Offentlig försvarare: Advokat Thomas Bodström
Advokatbyrå Thomas Bodström & Partners Stockholm AB

SAKEN

Grovt tjänstefel

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Sekretessbestämmelsen i 21 kap 3 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig på Rickard Friedmans folkbokföringsuppgifter i partsbilagan till hovrättens dom.
 3. Thomas Bodström får ersättning av staten med 74 085 kr. Av beloppet avser 50 906 kr arbete, 8 050 kr tidspillen, 312 kr utlägg och 14 817 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Västmanlands tingsrätts dom den 10 september 2024 i mål nr B 670-24, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 4)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Fredrik Sandberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Västerås

Klagande och motpart (Tilltalad)

JOACIM Erik Viktor Skoglund, 19950809-4993

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Christian Oxhamre
Severin & Carlberg Advokater AB

SAKEN

Grovt narkotikabrott

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på det sättet att hovrätten frikänner Joacim Skoglund från åtalet och upphäver beslutet om att Joacim Skoglund ska betala en avgift till brottsofferfonden.
 2. Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.
 3. Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska inte längre gälla.
 4. Christian Oxhamre får ersättning av staten med 114 084 kr. Av beloppet avser 76 167 kr arbete, 5 600 kr tidsspillan, 9 500 kr utlägg och 22 817 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Västmanlands tingsrätts dom den 10 september 2024 i mål nr B 670-24, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 4)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Fredrik Sandberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Västerås

Klagande och motpart (Tilltalad)

KLARA Sofia Erica Nyman, 19951007-1542
Frihetsberövande: Häktad

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Zhanna Shlapakova
Advokatfirman Modern Juridik AB

SAKEN

Grovt narkotikabrott

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Hovrätten ändrar hovrättens dom på följande sätt.
 - Hovrätten dömer Klara Nyman även för grovt narkotikabrott enligt 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st narkotikastrafflagen (1968:64) den 25 januari 2024.
 - Hovrätten bestämmer fängelsestraffets längd till 5 år.
 - Klara Nyman ska vara häktad tills fängelsestraffet får verkställas.
 - Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.
 - Zhanna Shlapakova får ersättning av staten med 107 291 kr. Av beloppet avser 61 240 kr arbete, 22 820 kr tidsspillan, 1 773 kr utlägg och 21 458 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Mats Lindström (åtalpunkt 1–3 i stämningsansökan av den 19 juli 2024)

Chefsåklagaren vid särskilda åklagarkammaren har yrkat att hovrätten ska döma Mats Lindström helt enligt åtalet och rubricera gärningen enligt åtalpunkt 1 som grovt tjänstefel samt bestämma påföljden till fängelse.

Mats Lindström har yrkat att hovrätten ska frikänna honom.

Beträffande åtalet för grovt tjänstefel enligt åtalpunkt 1 har åklagaren justerat gärningsbeskrivningen på sätt som framgår nedan under rubriken Målets handläggning i hovrätten m.m. Åklagaren har i hovrätten förtydligat att ansvarspåståendet i fjärde stycket i gärningsbeskrivningen är självständigt i förhållande till ansvarspåståendet i de andra och tredje styckena i gärningsbeskrivningen.

Parterna har motsatt sig varandras ändringsyrkanden.

Rickard Friedman (åtalpunkt 4 i stämningsansökan av den 19 juli 2024)

Chefsåklagaren vid särskilda åklagarkammaren har yrkat att hovrätten ska döma Rickard Friedman för grovt tjänstefel och bestämma påföljden till villkorlig dom i förening med ett kraftigt bötesstraff.

Rickard Friedman har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Åklagaren har i hovrätten förtydligat att uppmaningen till Joacim Skoglund att ”radera allt på luren” eller liknande skett såväl muntligen som skriftligen via chattmeddelande den 29 januari 2024.

Joacim Skoglund (åtalpunkt 1 i stämningsansökan av den 25 juli 2024)

Kammaråklagaren vid åklagarkammaren i Västerås har yrkat att hovrätten ska döma Joacim Skoglund till ett längre fängelsestraff än vad tingsrätten har bestämt.

Joacim Skoglund har yrkat att hovrätten ska frikänna honom.

Parterna har motsatt sig varandras ändringsyrkanden.

Klara Nyman (åtalpunkt 2 och 3 i stämningsansökan av den 25 juli 2024)

Kammaråklagaren vid åklagarkammaren i Västerås har yrkat att hovrätten ska döma Klara Nyman även för grovt narkotikabrott enligt åtalpunkt 2 och under alla förhållanden skärpa straffet.

Klara Nyman har yrkat att hovrätten ska frikänna henne och i andra hand lindra straffet.

Parterna har motsatt sig varandras ändringsyrkanden.

MÅLETS HANDLÄGGNING I HOVRÄTTEN M.M.

Hovrätten avslog den 11 november 2024 ett yrkande om att hovrätten på grund av rättegångsfel skulle undanröja tingsrättens dom och återförvisa målet till tingsrätten för fortsatt handläggning.

Huvudförhandlingen vid tingsrätten hölls, med undantag för yrkanden, inställning, personalia och avkunnande av vissa beslut, inom stängda dörrar. Vad gäller åtalen för grovt tjänstefel, olovligt förfogande och brott mot tystnadsplikt var gärningsbeskrivningarna delvis belagda med sekretess. Tingsrätten förordnade i sin dom om fortsatt sekretess beträffande viss skriftlig utredning och vissa muntliga förhörsuppgifter.

Ingen av parterna har påkallat att huvudförhandlingen i hovrätten ska hållas inom stängda dörrar eller att gärningsbeskrivningarna eller annan utredning fortsättningsvis ska vara belagd med sekretess. Hovrätten har inte heller funnit skäl för det. Huvudförhandlingen i hovrätten har således i alla delar varit offentlig.

De gärningsbeskrivningar som tidigare varit delvis sekretessbelagda återges nedan i sin helhet. De justeringar som gjorts i hovrätten har markerats med kursiv stil respektive överstrykning. Övriga gärningsbeskrivningar finns i tingsrättens dom.

Åtalspunkt 1 (Mats Lindström)

Grovt tjänstefel

Polisinspektören Mats Lindström har 2024 vid myndighetsutövning åsidosatt vad som gäller för uppgiften enligt följande.

Han har från och med den 12 januari, eller från och med kring den 20 januari, eller i vart fall från och med någon gång dagarna därefter fram till morgonen den 29 januari inte enligt 9 § polislagen (1984:387) rapporterat *grov narkotikabrottslighet* (~~iffr. 5000-K120677-24~~).

På detta sätt har förundersökning inte inletts och inga utredningsåtgärder vidtagits och inga bevis och beslag säkrats (23 kap. 1 § första stycket, 2 § och 4 § RB samt 6 § och 7 § NSL) och åklagare inte kommit att involveras vad gäller överväganden, dokumentation och beslutsfattande kring s.k. interimistisk passivitet (RäV 2023:13, 23 kap 3 § första stycket RB och ÅFS 2005:9 / FAP 403-5). Vidare har Mats Lindström jämväl sedan rapporteringsskyldighet sålunda inträtt enligt 9 § PL vidmakthållit och fortsatt att odla kontakten med Joacim Skoglund för att denne skulle lämna uppgift till Mats Lindström rörande egen och annans brottslighet.

Mats Lindström har den 25 januari samt på morgonen den 29 januari i chatt uppmanat Joacim Skoglund att använda handskar om han hanterade narkotika eller kom nära sådan hantering vilket var ägnat att försvaga bevisläget gentemot Joacim Skoglund (23 kap 2 § och 4 § RB).

Det hände således någon gång mellan den 12 januari 2024 och den 29 januari 2024 på okänd plats, Stockholm, Stockholms län eller i Västmanlands län.

Mats Lindström begick gärningen med uppsåt.

Brottet är grovt då Mats Lindström allvarligt missbrukat sin ställning som polisman.

Vidare har gärningen medfört allvarligt förfång för allmänt och enskilt intresse då narkotika transporterades vidare (spridning till missbrukarled /sådan spridningsrisk), då en större mängd narkotika tidvis låg oövervakad i Joacim Skoglunds garage (spridningsrisk) samt genom det förfång som Joacim Skoglund åsamkats då han inte, vad gäller tiden efter att rapporteringsskyldighet enligt 9 § PL inträtt, kunde upplysa om sina förehavanden med Mats Lindström i ett kommande brottmål utan att lida allvarligt men genom att riskera att framstå som en s.k. golare/tjallare.

Lagrum: 20 kap 1 § 2 st brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

Tjänstefel

Mats Lindström har i vart fall begått gärningen ovan av oaktsamhet.

Lagrum: 20 kap 1 § 1 st brottsbalken

Åtalspunkt 2 (Mats Lindström)

Olovligt förfogande

Polisinspektören Mats Lindström har uppsåtligen olovligen tillhandahållit Joacim Skoglund en av Polismyndighetens skyddsvästar som Mats Lindström hade i sin besittning men till vilket föremål Polismyndigheten hade äganderätten varigenom myndigheten frånhänts egendomen. Det hände den 18 januari 2024 i Sala eller på okänd plats, Stockholm, Stockholms län.

Lagrum: 10 kap 4 § 1 st brottsbalken

Åtalspunkt 3 (Mats Lindström)

Brott mot tystnadsplikt

Polisinspektören Mats Lindström har per telefon till annan uppsåtligen röjt uppgift han varit skyldig att hemlighålla enligt 18 kap 2 § och 35 kap 1 § OSL. Uppgiften i fråga var att Joacim Skoglund i förhör eller i annat sammanhang intog positionen att han vid narkotikabrottslighet hade handlat på uppdrag av polisen genom Mats Lindström. Det hände den 22 april 2024 i Stockholm, Stockholms stad eller på okänd plats.

Lagrum: 20 kap 3 § 1 st brottsbalken

Åtalspunkt 4 (Rickard Friedman)

Grovt tjänstefel

Teknikspaningsoperatören Rickard Friedman har uppsåtligen vid myndighetsutövning åsidosatt vad som gäller för uppgiften genom att uppmana Joacim Skoglund hos vilken husrannsakan skedde eller nyss hade skett i anledning av i åtalspunkt 1 ovan nämnda narkotikabrottslighet att ”radera allt på luren”, eller liknande; 23 kap 2 § och 4 § RB, 1 a § FUK och grunderna för 27 kap 1 § och 10 § sista stycket RB. Det hände den 29 januari 2024 i polishuset på Kungsholmen i Stockholm eller på okänd plats, Stockholm, Stockholms län.

Brottet är grovt då Rickard Friedman allvarligt har missbrukat sin ställning.

Brottet är vidare grovt då allmänt och enskilt intresse lidit eller riskerat att lida allvarligt förfång då utredningen om narkotikabrottsligheten blev mindre robust genom uppmaningen samt då avsaknad av raderad bevisning i linje med detta kunde göra det svårare för Joacim Skoglund att försvara sig i ett eventuellt kommande brottmål.

Lagrum: 20 kap 1 § 2 st brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

Tjänstefel

Rickard Friedman har i vart fall begått gärningen av oaktsamhet.

Lagrum: 20 kap 1 § 1 st brottsbalken

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av i allt väsentligt samma utredning som tingsrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Bakgrund – vad målet handlar om

Polisinspektören Mats Lindström har arbetat som polis under omkring 30 år. Han tjänstgjorde från 2015 som spaningsledare i norra Stockholm. Vid årsskiftet 2023/2024 kontaktades Mats Lindström av Rickard Friedman som var anställd som teknikspaningsoperatör men vid tidpunkten hade administrativa arbetsuppgifter inom Polismyndigheten. Rickard Friedman hade dessförinnan blivit kontaktad av en släkting – Joacim Skoglund – som ville lämna sitt kriminella liv bakom sig och som sagt att han kunde lämna information om annan brottslighet. Mats Lindström och Joacim Skoglund inledde därefter den 2 januari 2024 en kontakt via chatt och telefon. De träffades också vid åtminstone två tillfällen. Kommunikationen upphörde den 29 januari 2024.

Samma dag, kl. 09.16, stoppades Klara Nyman av polis när hon färdades i personbil utanför Västerås. I bilens bagageutrymme påträffades tre påsar som innehöll sammanlagt 14 442 gram cannabisharts. Klara Nyman hade hämtat påsarna tidigare samma dag i ett garage på Åkragatan 10 i Sala. Garaget hyrdes av Joacim Skoglund. Polisen fick kännedom om garaget genom uppgifter i Klara Nymans telefon om var hon hade varit, och omkring kl. 10.15 samma dag gjordes husrannsakan i garaget. Det påträffades då totalt omkring 48 kg cannabisharts, huvudsakligen förpackad i ett flertal plastförpackningar som låg i kartonger. I garaget påträffades dessutom en vacuummaskin, en plastpåse till vacuummaskinen och sönderskurna lastbilsdäck. Joacim Skoglunds DNA har konstaterats på handtagen på tre av påsarna som beslagtogs i Klara Nymans bil och på vacuummaskinen i garaget på Åkragatan. Hans fingeravtryck har vidare påträffats på plastfolie och vacuumpåsen i garaget. Joacim Skoglund har vidgått att han har hanterat narkotikan i garaget.

Klara Nyman hade några dagar dessförinnan, den 24 januari 2024, hyrt en bil i Vällingby. Den 25 januari hade hon hämtat fyra kartonger i Sala och kört till Uddevalla och Göteborg för att därefter återvända till Stockholm.

Mot den bakgrunden, och mot bakgrund av omfattande chattmaterial, har åklagaren vid Västerås åklagarkammare påstått att Joacim Skoglund och Klara Nyman gjort sig skyldiga till grovt narkotikabrott genom att på olika sätt uppsåtligen förvara och transportera narkotika samt, i Joacim Skoglunds fall, förvärva narkotika i överlåtelssyfte och förpacka narkotika.

Chefsåklagaren vid särskilda åklagarkammaren har gjort gällande att Mats Lindström begått grovt tjänstefel, alternativt tjänstefel, genom att bl.a. inte enligt 9 § polislagen anmäla att Joacim Skoglund begått brott. Han har även gjort gällande att Mats Lindström gjort sig skyldig till olovligt förfogande genom att utan rätt därtill överlämna en skyddsväst till Joacim Skoglund och brott mot tystnadsplikt genom att lämna hemliga uppgifter om Joacim Skoglund till sin hustru.

Chefsåklagaren vid särskilda åklagarkammaren har vidare påstått att Rickard Friedman gjort sig skyldig till grovt tjänstefel, alternativt tjänstefel, genom att den 29 januari 2024 uppmana Joacim Skoglund att radera allt som fanns på dennes mobiltelefon.

Samtliga tilltalade har bestritt ansvar för brott på grunder som hovrätten återkommer till i anslutning till respektive åtal.

Några utgångspunkter

Bevisbörda och beviskrav i brottmål

I brottmål krävs för en fällande dom att domstolen finner att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till det som läggs honom eller henne till last. Innebörden av beviskravet brukar beskrivas så att det praktiskt sett ska framstå som uteslutet att den tilltalade är oskyldig till gärningen. Däri ligger att utredningen ska vara så fullständig att det inte finns anledning att anta att ytterligare undersökning

skulle ändra bedömningen. Beviskravet gäller såväl de objektiva som subjektiva rekvisiten.

Rättens bevisprövning är fri. Högsta domstolen har dock angett vissa riktlinjer för bevisprövningen. En metod som enligt Högsta domstolen kan användas går ut på att domstolen först analyserar den utredning som har åberopats till stöd för åtalet. Om den utredningen inte är tillräcklig för att beviskravet ska anses uppfyllt ska åtalet ogillas redan på den grunden. Om utredningen däremot är tillräcklig ska den tilltalades berättelse och bevisning granskas. Motbevisas då det som läggs den tilltalade till last ska åtalet ogillas. Frikännande blir också följderna om den tilltalades berättelse och annan bevisning som har åberopats mot bevis temat tar sådan kraft från den utredning som talar för detta att beviskravet inte är uppfyllt.

Högsta domstolen har vidare uttalat att det vid bedömningen av en utsaga ofta finns anledning att lägga vikt vid främst sådana faktorer som avser innehållet i berättelsen som sådan, exempelvis i vad mån den är klar, lång, levande, logisk, rik på detaljer, påvisat sanningsenlig i viktiga enskildheter samt fri från felaktigheter, motsägelser, överdrifter, svårförklarliga moment, dåligt sammanhang eller tvekan i avgörande delar. Enligt Högsta domstolen är det däremot svårt att bedöma en utsaga med ledning av det allmänna intryck som målsäganden ger eller av icke-verbala faktorer i övrigt.

Brottet tjänstefel

För tjänstefel döms enligt 20 kap. 1 § första stycket brottsbalken den som uppsåtligt eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning åsidosätter vad som gäller för uppgiften till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen med hänsyn till gärningsmannens befogenheter eller uppgiftens samband med myndighetsutövningen i övrigt eller till andra omständigheter är att anse som ringa, ska inte dömas till ansvar.

Med begreppet myndighetsutövning avses beslut eller faktiska åtgärder som är uttryck för samhällets maktbefogenheter och kommer till stånd och får rättsverkningar för eller emot den enskilde i kraft av offentlighetsrättsliga regler. Myndighetsutövning kan alltså avse formella beslut som innebär förmåner, rättigheter eller skyldigheter samt faktiska åtgärder för att verkställa sådana beslut. Även faktiska åtgärder som inte har föregåtts

av formliga beslut kan utgöra myndighetsutövning, exempelvis att en polisman dirigerar trafiken eller ingriper för att upprätthålla allmän ordning. Genom en lagändring som trädde i kraft den 1 oktober 1989 ersattes ”vid myndighetsutövning” av ”i myndighetsövning”. Av lagförarbetena framgår att lagändringen inte innebar någon ändring av innebörden av uttrycket myndighetsutövning. Lagändringen innebar däremot att kravet på anknytning till myndighetsutövningen mjukades upp något. Straffansvaret skulle fortsättningsvis omfatta, förutom myndighetsutövning, åtgärder som ingick som led i myndighetsutövningen eller på annat sätt stod i ett mycket nära tidsmässigt och funktionellt samband med denna. Tillämpningsområdet skulle i princip vara detsamma som vid tillämpningen av motsvarande uttryck i 3 kap. 2 § skadeståndslagen. Förarbetena till den bestämmelsen borde därför kunna tjäna som vägledning. (Prop. 1988/89:113 s. 23.) Enligt de förarbetena omfattade begreppet ”vid myndighetsutövning” åtskilliga beslut, åtgärder eller uteblivna sådana som endast ingick som led i myndighetsutövningen men som var reglerade av offentligrättsliga föreskrifter och indirekt kunde få rättsliga konsekvenser för den enskilda, liksom vissa andra handlingar som stod i ett mycket nära samband med myndighetsutövningen. Enskilda moment som ledde till ett beslut eller den åtgärd som innefattar själva myndighetsutövningen var därvid att anse som utförda ”vid myndighetsutövning”. (Prop. 1972:5 s. 502 f.)

Straffansvar för tjänstefel förutsätter att gärningsmannen genom handling eller underlåtenhet har åsidosatt vad som gäller för uppgiften. Frågan huruvida så är fallet får bedömas genom en jämförelse mellan vad som hade varit ett godtagbart handlande eller en godtagbar underlåtenhet i det aktuella fallet och det faktiska handlandet eller underlåtenheten i samma fall (NJA 2017 s. 491). Lag, myndighetsföreskrifter eller annan författning bestämmer vad som gäller för uppgiften. Därtill kommer interna myndighetsföreskrifter. I vissa fall kan ett handlingsmönster framstå som så naturligt och självklart att det anses gälla för uppgiften även om det inte påbjuds i författning.

Tjänstefel kan begås såväl uppsåtligt som av oaktsamhet. Vid bedömningen av om någon har handlat oaktsamt är det i första hand av betydelse vilka krav på noggrannhet och omsorg som uppgiften krävt. Detta får vägas mot omständigheter som hänför sig till gärningsmannen personligen, exempelvis hans eller hennes kunnighet, utbildning

och erfarenhet eller att han eller hon handlat under tidspress. Oaktsamheten kan bestå i att inte skaffa sig kännedom om eller inte hålla reda på de regler som gäller för myndighetsutövningen. Ansvar kan följa om man inte varit tillräckligt noggrann när man sökt utreda vad som gäller, om man slarvat vid läsningen av en författningsbestämmelse osv. (Ulväng m.fl., Brotten mot allmänheten och staten, 2 uppl., s. 270.)

Om brottet har begåtts uppsåtligen och är att anse som grovt, ska enligt 20 kap. 1 § andra stycket brottsbalken dömas för grovt tjänstefel till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om ett tjänstefel är att anse som grovt brott ska särskilt beaktas om gärningsmannen allvarligt har missbrukat sin ställning. I förarbetena nämns som exempel på det att en domare avsiktligt har meddelat en felaktig dom eller att en tjänsteman låter förhållanden av jävsnatur påverka sitt handlande. Som framgår av lagtexten är det endast allvarliga missbruk av tjänsteställningen som avses. Det är därvid av betydelse vilka effekter handlandet haft, exempelvis att någon blivit felaktigt frihetsberövad eller drabbas av betydande ekonomisk skada. Handlingen kan vara att betrakta som allvarlig även om någon effekt inte hinner inträda. Enligt lagtexten ska det även särskilt beaktas om gärningen för någon enskild eller det allmänna har medfört allvarligt förfång eller otillbörlig förmån som är betydande. Förfång kan bestå i såväl ekonomisk skada som annan olägenhet och är ett vidsträckt begrepp.

Bedömningen av om ett brott är grovt ska grundas på en sammanvägning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Att någon av de i omständigheter som särskilt nämns i paragrafen föreligger torde normalt leda till att brottet bedöms som grovt. Det är dock inte uteslutet att det i det enskilda fallet föreligger omständigheter som leder till en annan bedömning. Uppräkningen av omständigheter är inte uttömmande. Även andra omständigheter kan således leda till att brottet anses grovt.

Rapporteringskyldigheten enligt 9 § polislagen

Enligt 9 § första stycket polislagen (1984:387) är en polisman som får kännedom om ett brott som hör under allmänt åtal skyldig att lämna rapport om det till sin förman så

snart det kan ske. Av paragrafens andra stycke följer att en polisman i vissa fall, som inte är aktuella här, får lämna rapportteftergift.

Rapporteringsskyldigheten har som huvudregel fullgjorts om en anmälan upprättas. I sådana fall behöver inte polismannens förman också underrättas. Bestämmelsen bygger på tanken att lämpliga åtgärder alltid ska vidtas när en polisman får kännedom om ett brott som hör under allmänt åtal. (Polislagen. En kommentar, Berggren och Munck, 15 uppl., kommentaren till 9 §.)

Det krävs inte att det föreligger skäligen misstanke om att någon har begått ett visst brott för att det ska föreligga rapporteringsskyldighet enligt 9 § polislagen. Skyldigheten inträder redan när det finns anledning anta att ett brott under allmänt åtal har förövats. Det ska vara fråga om uppgifter om en konkret brottslig handling, men man behöver inte känna till gärningens alla detaljer och inte heller exakt när och var den utfördes eller av vem. Det räcker dock inte att det finns anledning misstänka att någon ägnar sig åt viss brottslig verksamhet i allmänhet. (Se bl.a. Ekelöf, SvJT 1982 s. 654 f.)

Rapporteringsskyldigheten enligt 9 § polislagen är ett exempel på en föreskrift som anger vad som gäller för en uppgift enligt bestämmelsen om tjänstefel i 20 kap. 1 § brottsbalken.

Brott mot tystnadsplikt

Enligt 20 kap. 3 § första stycket brottsbalken döms – i nu relevant avseende – den som röjer en uppgift som han eller hon är skyldig att hemlighålla för brott mot tystnadsplikt till böter eller fängelse i högst två år.

Narkotikabrott

Enligt 1 § första stycket narkotikastrafflagen döms den som på något av olika angivna sätt olovligen hanterar narkotika för narkotikabrott till fängelse i högst tre år. Är brottet att anse som grovt döms enligt 3 § första stycket samma lag för grovt narkotikabrott till fängelse i lägst två och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om brottet har utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större

omfattning eller yrkesmässigt, avsett en särskilt stor mängd narkotika eller annars varit av särskilt farlig eller hänsynslös art.

Straffansvar för narkotikabrott förutsätter att gärningsmannen har handlat med uppsåt – avsiktsuppsåt, insiktsuppsåt eller likgiltighetsuppsåt. Samtliga brottsrekvisit, däribland att hanteringen är olovlig, ska vara täckta av uppsåt för att straffansvar ska kunna bli aktuellt.

Åtalen mot Joacim Skoglund, Mats Lindström och Rickard Friedman

Närmare om åtalen

Kammaråklagaren vid åklagarkammaren i Västerås har sålunda påstått att Joacim Skoglund gjort sig skyldig till grovt narkotikabrott genom att själv eller tillsammans och i samförstånd med andra olovligen och i överlåtelsesyfte förvärva sammanlagt omkring 150 kg cannabisharts och därefter förpacka, förvara och transportera narkotikan i en lägenhet på Strandvägen 13 i Sala och i ett garage på Åkragatan 10 i Sala.

Joacim Skoglund har i allt väsentligt vidgått de faktiska omständigheterna men anfört att de ska bedömas i ljuset av att han uppfattat sig ha ett slags infiltratörsroll i förhållande till polisen. Han har gjort gällande att all narkotikahantering som omfattas av åtalet har skett enligt överenskommelse med Mats Lindström och att denne har haft full insyn i det han gjort. Han har mot den bakgrunden bestritt ansvar för brott, bl.a. på de grunderna att hans rätt till rättvis rättegång kränkts i en rad olika avseenden, att rekvisitetet olovligen i 1 § narkotikastrafflagen inte är uppfyllt, att han under alla förhållanden saknat erforderligt uppsåt när det gäller frågan om hanteringen varit olovlig och att det inte kan vara lagstiftarens avsikt att någon döms till straffrättsligt ansvar för innehav av narkotika inom ramen för ett samarbete med polisen som syftar till att narkotika skulle beslagtas. Han har även gjort gällande att åklagarens gärningsbeskrivning och bevisuppgift inte är tillräckligt preciserade för att kunna läggas till grund för en fällande dom.

Chefsåklagaren vid särskilda åklagarkammaren har påstått att Mats Lindström gjort sig skyldig till

- grovt tjänstefel, alternativt tjänstefel, i huvudsak genom att dels inte enligt 9 § polislagen rapportera brott som hör under allmänt åtal som Joacim Skoglund begått, dels uppmåna Joacim Skoglund att använda handskar när denne hanterade narkotika eller kom i närheten av sådan hantering (åtalspunkt 1),
- olovligt förfogande genom att tillhandahålla Joacim Skoglund en av Polismyndighetens skyddsvästar (åtalspunkt 2), och
- brott mot tystnadsplikt genom att uppsåtligen röja uppgift som han varit skyldig att hemlighålla enligt 18 kap. 2 § och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (åtalspunkt 3).

Mats Lindström har anfört att Joacim Skoglund varit en vanlig källa, att han informerat Joacim Skoglund om att denne inte får begå brott och att han varit omedveten om Joacim Skoglunds hantering av narkotika fram till beslaget i dennes garage. Mot den bakgrunden har han förnekat att han uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåtit att fullgöra sin rapporteringsskyldighet enligt 9 § polislagen och gjort gällande att han inte heller i övrigt vid myndighetsutövning åsidosatt vad som gällt för hans uppgift. Den skyddsväst han lämnat till Joacim Skoglund har varit kasserad och saknat värde varför överlämnandet av västen inte är brottsligt. Han har under alla förhållanden saknat för straffansvar erforderligt uppsåt. Beträffande åtalet för brott mot tystnadsplikt har Mats Lindström hävdade att han inte lämnat uppgifter som är tillräckligt precisa för att omfattas av sekretess och att han inte heller fått del av uppgifterna i sin tjänsteutövning. För det fall hovrätten skulle finna att uppgifterna är sådana att de omfattas av sekretess har de lämnats till en nära anhörig i en situation där han varit orolig och sökt stöd. Uppgiftslämnandet har mot den bakgrunden varit straffritt på grund av principen om social adekvans.

Chefsåklagaren vid särskilda åklagarkammaren har slutligen påstått att Rickard Friedman gjort sig skyldig till grovt tjänstefel, alternativt tjänstefel, genom att uppmåna Joacim Skoglund att ”radera allt på luren” (åtalspunkt 4). Han har förklarat att detta ska ha skett vid två tillfällen, muntligt och i en chattkonversation.

Rickard Friedman har förnekat att det förekommit någon muntlig uppmaning och under alla förhållanden bestritt ansvar för brott bl.a. på den grunden att han inte har agerat vid myndighetsutövning.

Relevanta förhørsutsagor

Joacim Skoglund har sammanfattningsvis uppgett följande. Han har under lång tid velat lämna sitt kriminella liv och såg en chans att kunna göra det genom att sätta dit topparna i organisationen. Han kontaktade sin släkting Rickard Friedman och berättade om sina planer. Rickard Friedman förmedlade en kontakt med polisen Mats Lindström. Mats hörde av sig via Signal och de träffades vid Stäket. Han berättade för Mats om några toppar i ett kriminellt nätverk som satt på vapen och narkotika. Därefter har han samarbetat med Mats till den 29 januari. Han har kontinuerligt lämnat tips och information till Mats, vilket lett till beslag av både vapen och narkotika. Det har handlat om uppgifter om registreringsnummer, vapen, containrar, bilar, tider och platser. Han har alltså samarbetat med polisen och syftet har varit att han själv skulle komma ifrån kriminaliteten. Han var i kontakt med Mats varje dag och Mats har vetat allt.

I mitten av januari 2024 fick han en förfrågan om han kunde ta emot narkotika i lastbilsdäck. Han ringde Mats och sa att det var ett perfekt läge. Mats höll med om det. Om de kunde ta personerna bakom transporten så skulle han lättare kunna lämna sitt kriminella liv. Han tog upp risken att hamna i fängelse men Mats sa att han skulle hållas utanför. Partiet med narkotika skulle komma till Sala. Han har informerat Mats om leveransen till garaget, bl.a. genom skärmdumpar, och Mats har uppmuntrat honom i hans kontakter. Han hade inte tagit emot leveransen om det inte vore för Mats agerande.

Narkotikan levererades i lastbilsdäcken. Personer som han inte vill namnge plockade ur narkotikan och paketerade den. Instruktionerna han hade fått gick ut på att paketera narkotikan och flytta den snabbt. Han har löpande informerat Mats om när transporter av narkotika gick från garaget för att möjliggöra för polisen att beslagta narkotikan.

Mats ville att han skulle skjuta på den transport av narkotika som kom att ske den 29 januari eftersom polisen inte hade resurser för ett tillslag den dag transporten först var tänkt att gå. Han såg till att det blev på det viset genom att meddela de som skulle sköta transporten att tidigare transport inte var möjlig. På morgonen den 29 januari kom det en tjej (Klara Nyman) och hämtade narkotika i garaget. Tanken var att resten av narkotikan skulle hämtas vid 15-tiden samma dag. Efter det att Klara stoppades gjorde dock polisen ett tillslag i garaget. Det blev en chock för honom och han kände sig lurad av Mats. Han försökte kontakta Mats som inte svarade. Han ringde då Rickard som bl.a. sa till honom att kasta luren. Mats skickade ett meddelande om att han skulle ta det lugnt. Sedan hörde han inget mer.

Mats har varit hans hanterare och vetat om allting. Mats har betalat honom och berömt honom. Mats har bl.a. gett honom en skyddsväst och en batong som Mats tagit ur polisens förråd. Han kände sig pressad av Mats som fick honom att fortsätta. Han ville göra Mats glad och märkte på dennes tonfall när han var missnöjd med honom. Med tiden blev han stressad över situationen eftersom han blev mer och mer insyltad i kriminalitet utan att det hände något. Han blev alltså indragen i mer kriminalitet på grund av Mats än vad han varit dessförinnan. Mats ville att han skulle ha handskar så att han inte blev indragen i någon förundersökning. Enligt hans uppfattning har han varit infiltratör, inte bara informatör.

Han har inte lämnat några uppgifter om ett tillslag i Avesta och kan inte förklara varför han nämnt det i förhör. Detsamma gäller uppgiften om att han varit i kontakt med Mats sedan september 2023, men det måste ha berott på att han tappade tidsuppfattningen på grund av den långa tid han varit frihetsberövad. Han har fått betalt av Mats men minns inte hur mycket pengar det rör sig om och när han fick pengarna. Han minns inte heller hur många gånger han har träffat Mats. Rickard har inte drivit honom som källa utan det är Mats som gjort det.

Mats Lindström har berättat sammanfattningsvis följande. Han har arbetat som polis under 30 år. Sedan 2015 är han spaningsledare i norra Stockholm. Att vara spaningsledare innebär att man tillsammans med åklagare har hand om ärenden om spaning med hemliga tvångsmedel. Sedan två–tre år tillbaka arbetar han i

Järvaområdet. Han har genomgått utbildning till deltidshanterare av källor och har tillstånd att använda källor. Han har drivit många källor under de senaste 20 åren. Underrättelser är mycket viktigt i polisverksamhet och det är helt centralt att man skyddar sina källor. Källorna lägger sina liv i polisens händer.

I början av januari 2024 blev han kontaktad av Rickard Friedman, som han varit i kontakt med i tjänsten tidigare. Rickard uppgav att han hade kontakt med en person, Joacim Skoglund, som hade bra uppgifter om vapen och narkotika. Han fick Joacims telefonnummer och stämde möte med honom vid Stäket. Han informerade då Joacim om vad som gällde, bl.a. att han inte hade carte blanche att begå brott bara för att han lämnade information till polisen. Joacim sade sig ha information om vissa personer som han ville få bort för att på så sätt kunna lämna sitt tidigare kriminella liv. Han ifrågasatte om inte Joacim kunde komma ifrån sin kriminalitet på något annat sätt. Det gick enligt Joacim inte utan personerna måste bli inlåsta för att han skulle kunna ta sig ur sitt kriminella sammanhang. Han accepterade svaret och tyckte att det var bra om man kunde plocka bort någon eller några personer från gatan.

Den 4 januari sammanställde han ett utkast till en underrättelsepromemoria som han visade för sin chef Denny Borgstad. Denny ville inte att han skulle skicka utkastet vidare. Informationen var alltför vag och ingen skulle kunna ta tag i informationen om de skickade promemorian. De inledde i stället ett förspaningsärende i syfte att förbättra informationen genom spaning och fortsatt informationsinhämtning. Därefter hade han kontakt med Joacim under januari 2024. De träffades två gånger, dels den 2 januari vid Stäket, dels den 18 januari då han besökte Joacim i Sala. I övrigt kommunicerade de via chatt och telefon. De kommunicerade nästan dagligen och Joacim lämnade information om bl.a. transporter. Han känner igen de återopade chattarna.

Vad gäller informationen den 12 januari angående narkotikatransporten till Oslo ville de ha mer information innan de gjorde något. Det framgick visserligen att en kille skulle köra till Oslo. Därutöver fanns dock ingen konkret information. De ville ha mer information om var, när, hur och av vem och väntade på att det skulle komma något bättre. Det kom dock uppgifter om att det skulle komma en container med 1 200 kg narkotika och ett antal vapen från Spanien och att det skulle komma saker till Sala.

Både han själv och Denny tyckte visserligen att källan började komma alltför nära brottet men han har inte känt till att Joacim förvarat narkotika i sitt garage och han har hela tiden informerat Denny om situationen. Han tänkte inte närmare på uppgiften om ”min packare” och betydelsen av det uttrycket.

Han fick information om att det den 29 januari skulle gå en transport från Sala. Om informationen inte gav något den här gången tänkte de sluta inhämta information från Joacim. Det började bli för bökigt. Han pratade med Joacim och Denny på söndagen och förberedde personalen. Han fick information om registreringsnumret på bilen som skulle utföra transporten och vilken väg bilen skulle färdas. Han skickade iväg två bilar och bilen som Klara Nyman färdades i stoppades i Västerås. I bilen fanns påsar med cannabisharts. De hittade en adress i Klara Nymans telefon där hon hade hämtat narkotikan och bestämde sig för att göra ett tillslag. När han i en chatt med sina poliskollegor beskrev det som ett problem att det fanns uppgifter i telefonen om var narkotikan fanns handlade det om att det kunde vara något som skulle kunna avslöja Joacim som källa. Han och Denny diskuterade riskerna med att göra tillslag i Sala men det var slutligen Dennys beslut.

Han var inte medveten om att narkotikan fanns hos Joacim. När han till slut förstod att tillslaget skett i Joacims garage klippte han genast kontakten med denne. Han kontaktade Rickard och sa att det hade blivit fel, att Joacim hade haft narkotika i sitt garage och att Joacim hade blivit frihetsberövad. Rickard svarade ”vilken idiot” eller liknande.

Han har pratat mycket med Denny om ärendet och Denny har hela tiden fått relevant information. Han har inte sagt något om att källan begår brott. Joacim har inte varit infiltratör, i så fall det hade varit fråga om en helt annan process. Det har aldrig varit aktuellt med interimistisk passivitet. Han känner sig lurad av Joacim. Han tror att Joacim fått betalt för att begå brott samtidigt som han velat lämna information.

Joacim fick skyddsvästen efter det att han blivit misshandlad som ordningsvakt. Han trodde att det kunde vara hans egen väst. Han tänkte inte på värdet och såg inga

märken på västen. I efterhand inser han att det var ett olyckligt beslut att ge Joacim västen.

Han har inte lämnat någon hemlig uppgift till sin hustru. Han har bara sagt att han fått problem. Han var stressad och hustrun var mest intresserad av om han skulle komma hem från jobbet eller inte.

Denny Borgstad har sammanfattningsvis uppgett följande. I januari 2024 var han gruppchef i lokalpolisområdet Järva. Han var chef för Mats Lindström som var spaningsledare. Mats är en erfaren och enastående polis. De hade daglig kontakt. I januari 2024 informerade Mats honom om att han hade en källa som lämnade uppgifter om leveranser av kokain och vapen från Salatrakten. Dagar och tidpunkter ändrades dock och det var svårt att få något bekräftat. Det är vanligt att källor är ”röriga” och att uppgifter ändras. Han kan inte bedöma om den här källan var rörigare än andra källor. Han minns inte att Mats har sagt något om att källan låg nära egen brottslighet eller visat några chattar dem emellan. Mats har inte sagt något om att källan pratat om att han skulle ta en transport av ett knarklabb och han minns inte att Mats sagt att källan pratat om egna packare eller att Mats uppmanat källan att inte använda egna handskar. Mats har inte väckt frågan om att skriva en anmälan enligt 9 § polislagen; vid misstanke om brottslighet skulle de ha skrivit en anmälan. Hans bedömning är att Mats aldrig hade godtagit att källan hade ett eget lager av narkotika eller var delaktig i brottslighet.

Kvällen den 28 januari fick han information om att det skulle ske en leverans av kokain och vapen i bil från Sala till Stockholm dagen därpå. Den 29 januari befann han sig i polishuset tillsammans med Mats och en koordinator. Resten av gruppen spanade efter den bil som skulle utföra leveransen. Bilen stoppades och det visade sig att det fanns 15 kg hasch i bilen. Det var inte alls vad de hade räknat med. De fick tag på en adress varifrån bilföraren kom, dvs. garaget på Åkragatan i Sala. Där hittade de uppgifter om hyrestagaren, dvs. Joacim Skoglund. Joacim Skoglund anhölls i sin utevaro men inställde sig senare under kvällen tillsammans med sin advokat.

Han hade ingen kontakt med källan. Den sista uppgift han fick var bilens registreringsnummer och den uppgiften kom från Mats. När de insåg att de slog mot källan uppstod såklart irritation.

Skälet till att han sa att gruppen inte skulle ”tokgräva i Sala” var att det fanns en risk för att utredningen skulle växa och att de inte skulle kunna hantera den med befintliga resurser. Uppmaningen att inte slå i Sala handlade om att man inte vill slå för snabbt mot ett huvudlager utan i stället vidta andra åtgärder. Han tror att det var Mats som sa att det inte var bra att slå i Sala då det kunde vara fråga om ett huvudlager.

Man får information från alltifrån mammor och fastighetsskötare till kriminella. Många gånger leder uppgifterna ingenstans och ibland finns det inga resurser för att hantera uppgifterna. Får man den här typen av information skrivs det inte några anmälningar. Det är mycket viktigt att skydda källor, annars kommer ingen att vilja lämna uppgifter. Att göra en anmälan innebär en stor risk för källan. Det är väldigt farligt.

Mats ville upprätta ett underrättelseupplag beträffande källan. Han ansåg dock att informationen var alltför vag och ville avvakta ytterligare utredning för att kunna lämna ett bättre underlag. Enligt hans uppfattning fanns det ingen anledning att upprätta en anmälan med anledning av Mats källa.

De hade många andra ärenden på gång och det här ärendet stack inte ut på något sätt. Det är löjväckande att Mats skulle ha låtit källan begå brott utan att göra något. Man är väldigt tydlig med vad som gäller och skulle aldrig låta en källa sitta på egen narkotika.

Det var först vid tillslaget som han fick kännedom om att Joacim Skoglund var källan. Dessförinnan hade han ingen aning om det. Han känner till att Joacim när han frihetsberövades berättade att han ville prata med Mats och att han var en källa. Han förmedlade den informationen till utredarna, men vet inte vad som hände med informationen och om den nådde åklagaren. Han var inte alls inblandad i utredningen därefter.

Hovrättens bedömning

Åtalet mot Joacim Skoglund för grovt narkotikabrott

Som tingsrätten funnit är det utrett att Joacim Skoglund tillsammans och i samförstånd med andra personer har förpackat, förvarat och transporterat omkring 150 kg cannabisharts i januari 2024 i enlighet med vad åklagaren närmare har påstått i åtalspunkt 1. Det är däremot inte utrett att Joacim Skoglund har förvärvat narkotikan. Tiden för gärningen är därmed mellan den 19 januari 2024, då narkotikapartiet levererades till Joacim Skoglunds garage och han började förvara det, och den 29 januari 2024, då polisen slog till mot garaget.

Frågan hovrätten har att ta ställning till är om Joacim Skoglund kan undgå straffansvar för den narkotikahantering han ägnat sig åt.

Joacim Skoglund har gjort gällande att åtalet för grovt narkotikabrott ska ogillas redan på den grunden att gärningsbeskrivningen och de bevisuppgifter som förekommit i målet varit otydliga. Hovrätten kan inte finna att det finns någon grund för det.

Den yttre ramen kring händelseförloppet i målet är i allt väsentligt klarlagd. Som redovisats inledningsvis kom Joacim Skoglund sålunda i kontakt med Mats Lindström via Rickard Friedman vid årsskiftet 2023/2024. Joacim Skoglund och Mats Lindström hade därefter en omfattande kontakt via bl.a. chatt och telefon till och med förmiddagen den 29 januari 2024 då polis gjorde tillslag i det garage Joacim Skoglund hyrde. Joacim Skoglund och Mats Lindström har dock lämnat skilda uppgifter om vad som närmare förekommit dem emellan. Joacim Skoglund har hävdat att han fungerat som infiltratör och att polisen genom Mats Lindström varit medveten om narkotikaleveransen till garaget och hanteringen av narkotikan. Enligt Joacim Skoglund samrådde han och Mats Lindström innan han åtog sig att ta emot leveransen och Mats Lindström uppmuntrade honom därefter att fortsätta med verksamheten. Mats Lindström har däremot hävdat att Joacim Skoglund varit en källa bland andra och att han inte känt till att Joacim Skoglund ägnat sig åt narkotikabrottslighet.

Som hovrätten redovisat inledningsvis är narkotikabrott ett uppsåtligt brott. Enligt den s.k. täckningsprincipen krävs att alla brottsrekvisit i straffbestämmelsen täckts av uppsåt. Alla former av uppsåt (avsiktsuppsåt, insiktsuppsåt och likgiltighetsuppsåt) är därvid tillämpliga. Gärningsmannen ska med andra ord ha uppsåt till att det är fråga om narkotika som han eller hon hanterat och att hanteringen sker olovligt.

Joacim Skoglund har hanterat cannabisharts, dvs. narkotika. Hanteringen har inte varit tillåten enligt författning eller på annan grund och den har därmed i och för sig varit olovlig i narkotikastrafflagens mening.

Frågan är då om åklagaren har styrkt att Joacim Skoglund haft uppsåt beträffande brottsrekvisitet olovligt. Avgörande är därvid om åklagaren har motbevisat Joacim Skoglunds påstående att han trodde att hanteringen var lovlig eftersom han hanterat narkotikan inom ramen för ett samarbete med polisen. Detsamma gäller om invändningen av annan anledning är sådan att den kan lämnas utan avseende.

Såväl Joacim Skoglund som Mats Lindström har lämnat detaljerade och sammanhängande berättelser om händelseförloppet i januari 2024. Joacim Skoglund och Mats Lindström är emellertid tilltalade i samma mål och har motstående intressen. De har ingen sanningsplikt och enligt hovrätten finns det frågetecken kring en del av de uppgifter som lämnats av både Joacim Skoglund och Mats Lindström. Mot den bakgrunden finns det skäl att värdera utsagorna med försiktighet. I de delar där Joacim Skoglunds och Mats Lindströms uppgifter går isär blir då övrig utredning, i första hand chattkonversationen dem emellan, av central betydelse i målet.

Chattkonversationen har skett genom att meddelanden skickats med användande av appen Signal. Bevisningen består av meddelanden som återfunnits i Mats Lindströms telefon. De åberopade meddelandena återspeglar inte nödvändigtvis den fullständiga chattkommunikationen eftersom meddelanden kan ha raderats – antingen medvetet eller på grund av förinställning i appen. Det har även förekommit kontakter via röstsamtal. Av utredningen framgår det att kommunikationen inleddes den 2 januari 2024 kl. 21.58 (angivet i svensk tid; tiden i chattarna anges i UTC) genom ett meddelande från Mats Lindström. Det sista meddelandet skickades av Joacim

Skoglund den 29 januari 2024 kl. 11.53. Kommunikationen har skett dagligen och tidvis varit intensiv. Det har varit fråga om såväl kommunikation på personlig och förtrolig nivå som meddelanden med uppgifter som uppenbarligen gällt hantering av bl.a. narkotika. En del av meddelandena från Joacim Skoglund rör uppgifter om kommande narkotikatransporter och syftar tydligt till att möjliggöra för polisen att identifiera involverade personer och göra beslag.

Som framgår av hovrättens bedömning av åtalet mot Mats Lindström för grovt tjänstefel (se nedan) har vissa av meddelandena varit sådana att Mats Lindström den 20 januari 2024 måste ha förstått att Joacim Skoglund var inblandad i narkotikahanteringen på ett sätt som innebar att denne gjorde sig skyldig till straffbelagda gärningar. Det kan konstateras att Mats Lindström lämnat uppmuntrande och bekräftande svar på sådan information. Från och med denna tidpunkt kan innehållet i chattkonversationen därför sägas ge tydligt stöd åt Joacim Skoglunds påstående att han, om än felaktigt, uppfattade att han hanterade narkotikan med polisens godkännande.

Av Joacim Skoglunds chattmeddelanden framgår däremot inte att han avsåg att låta narkotikapartiet levereras till honom. När han redogör för leveransen den 19 januari 2024 är uppgifterna sådana att de hade kunnat vara vidareförmedlade från någon annan inblandad, och det framgår inte heller tydligt av chatten att det är till Joacim Skoglunds garage som narkotikan levereras. Joacim Skoglund har emellertid gjort gällande att Mats Lindström varit fullt införstådd även med detta. Vid bedömningen i denna del konstaterar hovrätten att Joacim Skoglund den 12 januari 2024 i chatten uttryckte en avsikt att "hugga" en körning med verktyg till ett knarklabb i Oslo och förse Mats Lindström med uppgifter om tid och adress. Mats Lindström besvarade Joacim Skoglunds meddelanden om den tilltänka transporten med "Grymt bra", vilket enligt hovrätten inte uppfattas på något annat sätt än att Mats Lindström bejakade idén att Joacim Skoglund skulle bli direkt involverad i narkotikabrottslighet. Redan i det här skedet förekom således kommunikation som kan sägas ge stöd för Joacim Skoglunds påstående om hur han uppfattat Mats Lindströms inställning.

Sammanfattningsvis finns i chattkonversationen ett flertal meddelanden under januari 2024 som ger stöd för att Joacim Skoglund haft befogad anledning att uppfatta att han genom kontakterna med Mats Lindström samverkade med denne och polisen i fråga om den aktuella narkotikahanteringen, även om så måhända rent faktiskt inte varit fallet.

Vid sådana förhållanden kan hovrätten inte finna att åklagaren har styrkt att Joacim Skoglund i fråga om rekvisitet olovligen i 1 § narkotikastrafflagen agerat med ett för straffansvar erforderligt uppsåt. Åtalet ska därför ogillas i denna del och tingsrättens dom ändras i enlighet med detta. Hovrätten saknar med denna bedömning anledning att pröva övriga invändningar som Joacim Skoglund framfört mot åtalet.

Åtalet mot Mats Lindström för grovt tjänstefel

I denna del är frågan om Mats Lindström begått tjänstefel genom att underlåta att enligt 9 § polislagen rapportera Joacim Skoglunds brottslighet, och därefter fortsätta att upprätthålla kontakten med Joacim Skoglund, samt genom att uppmana Joacim Skoglund att bära handskar då denne var nära narkotika. Ett bifall till åtalet för tjänstefel förutsätter att åklagaren kan styrka att Mats Lindström fått kännedom om ett brott under allmänt åtal som han enligt 9 § polislagen varit skyldig att rapportera till sin förman.

Hovrätten konstaterar inledningsvis att det mot Mats Lindströms förnekande inte är utrett att det funnits någon överenskommelse mellan honom och Joacim Skoglund om att den senare skulle delta i brottslig verksamhet för att polisen skulle kunna göra beslag och gripa personer högre upp i organisationen. Även i denna del av åtalet är därför chattkonversationen och de slutsatser Mats Lindström kunnat dra av denna av avgörande betydelse. Enligt åklagaren måste Mats Lindström ha förstått att det fanns anledning att misstänka att Joacim Skoglund kunde komma att begå brott som skulle falla under allmänt åtal redan den 12 januari 2024 i och med meddelandet om en transport av verktyg till ett narkotikalabb till Oslo. Hovrätten anser dock att den uppgiften är alltför osäker och allmänt hållen för att det ska gå att sluta sig till att Joacim Skoglund redan i det stadiet gjort sig skyldig till något straffbelagt handlande, utan Joacim Skoglunds svar att han skulle ”hugga den” får närmast förstås som en

avsikt att åta sig att utföra transporten. Ganska snart blev även klart att Joacim Skoglund inte blev delaktig i den aktuella transporten.

Däremot går det enligt hovrätten inte att dra någon annan slutsats av chattkonversationen än att Mats Lindström den 20 januari 2024 måste ha förstått att Joacim Skoglund själv varit inblandad i den narkotikahantering i garaget i Sala som han informerade om. Nämnas kan i det sammanhanget de två meddelanden som Mats Lindström skickade till Joacim Skoglund den dagen kl. 14.08 med frågor om ”dom börjat packa om det ännu?” och ”från däck?”. Meddelandena besvarades samma dag av Joacim Skoglund med beskedet att det varit en försening och ”min grabb har sovit”. I omedelbar anslutning till detta bifogade Joacim Skoglund en skärmdump av en konversation med tidsstämpel samma klockslag. Där frågar signaturen ”One” hur det går med bilder och videos och ”hur mycket av varje” man fått. På detta svarar den som får förmodas ha tagit skärmdumpen ”Tja! De e på gång min grabb som skulle packa har försovit sig är på väg dit snart och ska väcka han.”, ”Inte ok vet.” och ”Ska ta de med han.”. Meddelandena anges ha skickats för fem respektive sex minuter sedan. Senare samma eftermiddag frågar Mats Lindström om Joacim Skoglund ”fått fart på din packare nu”. Mats Lindström har förklarat att han inte uppfattat det som att någon arbetade för Joacim Skoglund utan använde ”din packare” med syftning på dennes källa. Mot bakgrund av det bifogade meddelandet, som inte gärna kan förstås på något annat sätt än att Joacim Skoglund vill visa Mats Lindström vad han nyss rapporterat till sina överordnade, framstår detta inte som trovärdigt.

Meddelandena som därefter skickas mellan Mats Lindström och Joacim Skoglund fram till förmiddagen den 29 januari 2024 talar enligt hovrätten tydligt i samma riktning. Exempelvis frågar Mats Lindström den 21 januari 2024 kl. 14.41 Joacim Skoglund ”Vilka är det som du jobbar åt kan man se det på loggan på haschet menar du?”. Det finns också flera meddelanden som inte kan förstås på något annat sätt än att Joacim Skoglund har inflytande över hanteringen på ett sätt som inte kan förklaras annat än genom att Joacim Skoglund tar aktiv del i den. Den 21 januari 2024 diskuteras en narkotikatransport som är planerad till efterföljande onsdag (den 24 januari 2024). Enligt ett meddelande från Mats Lindström kl. 19.23 vore det ”riktigt dåligt” eftersom det då är ”soprent med folk”. Han anger också vilka dagar som skulle

fungera. Joacim Skoglund svarar kl. 19.24 att han ”löser så det inte blir onsdag”. Att han ska ”lösa” situationen återkommer bl.a. i ett meddelande den 22 januari 2024 kl. 19.01 då Joacim Skoglund också skriver att han ställt som krav att ”grejerna” ska bort under morgondagen.

Hovrätten kan sålunda inte finna annat än att Mats Lindström i vart fall från den 20 januari 2024 måste ha förstått att Joacim Skoglund var inblandad i narkotikabrottslighet som faller under allmänt åtal. Detta gäller även om Mats Lindström inte skulle ha förstått att narkotikan fysiskt förvarades av Joacim Skoglund, vilket inte kan anses utrett. Det har ankommit på honom att rapportera detta enligt 9 § polislagen, exempelvis genom att lämna en rapport om saken till sin förman. Mats Lindström har visserligen berättat om källan som han hanterat för sin chef Denny Borgstad och upprättat ett utkast till ett underrättelseuppslag. Mats Lindström har dock inte sagt något om Joacim Skoglunds brottslighet utan i stället fortsatt att ha kontakt med Joacim Skoglund i ytterligare nio dagar, dvs. fram till tillslaget i garaget. Han har därigenom inte uppfyllt sin rapporteringsskyldighet. Enligt hovrätten har Mats Lindström därigenom uppsåtligen åsidosatt vad som gällt för hans uppgift som polisman och därmed gjort sig skyldig till tjänstefel.

Mats Lindström har också vid två tillfällen, den 25 och 29 januari 2024, i chatten uppmanat Joacim Skoglund att inte glömma handskar. Att detta i sammanhanget ska förstås som en uppmaning om att använda handskar om Joacim Lindström hanterade eller kom i kontakt med narkotika har bekräftats av Mats Lindström, som har förklarat att det handlade om oro för att Joacim Skoglund skulle kunna bli ombedd att hantera narkotika och i så fall inte borde avsätta fingeravtryck som kunde röja honom som källa.

Rapporteringsskyldigheten som inte uppfyllts har avsett mycket allvarlig narkotikabrottslighet, varför Mats Lindström måste anses ha allvarligt missbrukat sin ställning. Den bristande rapporteringen har fått till följd att narkotikan legat obevakad i Joacim Skoglunds garage och att en stor del av narkotikan (ca 100 kg cannabisharts) inte kunnat bli föremål för beslag utan i stället transporterats vidare. Tjänstefelet är

sammantaget att anse som grovt brott. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Åtalet mot Mats Lindström för olovligt förfogande (åtalspunkt 2)

Vad gäller åtalet för olovligt förfogande framgår det av utredningen att Mats Lindström gett en skyddsväst till Joacim Skoglund. Skyddsvästen har funnits i Mats Lindströms besittning. Västen har varit märkt "Polismyndighetens egendom" och uppenbarligen tillhört myndigheten. Mats Lindström har visserligen berättat om att han haft egna kasserade skyddsvästar liggande. Det har dock inte framkommit någon omständighet som talar för att Mats Lindström förväxlat den aktuella skyddsvästen med någon av sina egna västar. Som tingsrätten funnit måste Mats Lindström ha insett att han inte hade rätt att ge bort skyddsvästen till Joacim Skoglund. Vid sådana förhållanden kan Mats Lindström inte undgå straffansvar för olovligt förfogande. Tingsrättens dom ska således inte ändras i denna del.

Åtalet mot Mats Lindström för brott mot tystnadsplikt (åtalspunkt 3)

Mats Lindström ska enligt gärningsbeskrivningen i denna del den 22 april 2024 för annan ha röjt en uppgift som han enligt lag varit skyldig att hemlighålla, närmare bestämt att Joacim Skoglund intagit positionen att han vid sin narkotikabrottslighet handlat på uppdrag av polisen via Mats Lindström.

Åklagaren har till stöd för åtalet i den delen bl.a. åberopat en utskrift av ett avlyssnat telefonsamtal mellan Mats Lindström och hans hustru den 22 april 2024. Av utskriften framgår visserligen att Mats Lindström lämnat uppgifter om en person som synes hävda att han på olika sätt hanterat narkotika på uppdrag av Mats Lindström. Joacim Skoglund nämns dock inte och det har inte åberopats utredning som ger vid handen att Mats Lindströms hustru i något annat sammanhang fått uppgifter från Mats Lindström som innebär att hon haft anledning att koppla de lämnade uppgifterna till Joacim Skoglund. Vid angivna förhållanden är de uppgifter som Mats Lindström lämnat alltför vaga för att han ska kunna anses ha röjt uppgifter i enlighet med vad som påstås i åtalet. Åtalet i denna del kan därför inte bifallas. Tingsrättens dom ska därmed inte ändras i denna del.

Åtalet mot Rickard Friedman för grovt tjänstefel

Av utredningen framgår att Rickard Friedman den 29 januari 2024 via ett chattmeddelande uppmanat Joacim Skoglund att ”radera allt på luren”. Uppmaningen har skett i samband med att Joacim Skoglund kontaktat Rickard Friedman efter tillslaget i garaget i Sala. Mot Rickard Friedmans förnekande är däremot inte utrett att han muntligen lämnat en motsvarande uppmaning.

En grundläggande förutsättning för att Rickard Friedman ska kunna fällas till ansvar för tjänstefel är att han agerat vid myndighetsutövning. Hovrätten kan därvid konstatera att Rickard Friedman i januari 2024 hade administrativa uppgifter inom Polismyndigheten och inte var inblandad i någon förundersökning som gällde Joacim Skoglund. Utredningen visar inte att Rickard Friedman på något sätt varit inblandad i kontakterna mellan Joacim Skoglund och Mats Lindström utöver att han förmedlat kontakten vid årsskiftet 2023/2024. Det är heller inte visat att Rickard Friedman dessförinnan i sin egenskap av polis tagit emot tips från Joacim Skoglund. Mot den bakgrunden instämmer hovrätten i tingsrättens bedömning att Rickard Friedman inte kan anses ha agerat vid myndighetsutövning i den mening som avses i 20 kap. 1 § brottsbalken. Åtalet ska följaktligen ogillas och tingsrättens dom stå fast i denna del.

Åtalet mot Klara Nyman (åtalpunkt 2 och 3 i stämningsansökan den 25 juli 2024)

Åklagaren vid åklagarkammaren i Västerås har påstått att Klara Nyman gjort sig skyldig till grovt narkotikabrott genom att själv eller tillsammans och i samförstånd med andra olovligen förvara och transportera dels omkring 45 kg cannabisharts den 25 januari 2024 i bl.a. Sala (åtalpunkt 2), dels 14 442 gram cannabisharts den 29 januari 2024 i Västerås (åtalpunkt 3).

Klara Nyman har beträffande åtalpunkt 2 vidgått att hon utfört en transport från Sala den 25 januari 2024, men förnekat att hon då förvarat och transporterat narkotika. För det fall hovrätten skulle komma fram till att det funnits narkotika i bilen har Klara Nyman bestritt ansvar för brott på den grunden att hon saknat uppsåt till förekomsten av narkotika i bilen.

Vad gäller åtalpunkt 3 har Klara Nyman hävdat att hon saknat uppsåt till att det funnits narkotika i bilen.

Klara Nyman har beträffande bägge åtalpunkterna under alla förhållanden bestritt ansvar för brott på den grunden att hon utsatts för en otillbörlig brottsprovokation.

Relevanta förhörsutagor

Klara Nyman har sammanfattningsvis berättat följande. Hon arbetar som programmerare och lever ett vanligt liv. Vid årsskiftet 2023/2024 fick hon ekonomiska problem och behövde skaffa extra inkomster. Hon hörde sig för bland vänner och bekanta om extrajobb och fick ett tips om att ladda ned appen Signal där hon skulle kunna få uppdrag och tjäna pengar. Hon fick på så sätt kontakt med en person vid namn Pietro Savastano som förmedlade olika uppdrag. Hon vet inte vem Pietro Savastano är. Uppdragen gick ut på att transportera gods och att skjutsa personer. Hon laddade ned Signal på sin telefon och försökte inte dölja något.

Det första uppdraget var en transport av kartonger den 16 januari 2024. Hon fick ett meddelande via chatt med adresser dit leveranserna skulle ske. Under bilfärden bromsade hon häftigt vid ett tillfälle. Kartongerna öppnade sig och det visade sig att de innehöll kläder och skor. Det var inget konstigt med transporten. Två dagar senare fick hon ett meddelande från Pietro Savastano där hon uppmanades att hyra en bil till en transport den 25 januari 2024. Hon fick totalt 9 500 kr via swish. Eftersom bilhyran endast uppgick till ett lägre belopp skickade hon tillbaka en del av pengarna. Hon hyrde en bil i Vällingby och åkte till en hyreslägenhet i Sala på morgonen den 25 januari 2024. Där väntade en kille som lade in tre eller fyra kartonger i bilen. Det lukade inget från kartongerna. Hon åkte till adresserna i Göteborgstrakten hon fått och levererade kartongerna. Vid nästa transport, den 29 januari, hämtade hon påsar i ett garage i Sala. Hon fick då backa in i garaget, där en annan person placerade varorna i bilen. Den här gången reflekterade hon kanske över att det kunde vara något skumt men tänkte inte att det kunde vara fråga om narkotika. Hon stoppades senare samma dag av polis i Västeråstrakten.

Hon vet inte vad ”zutt” och ”stash” betyder. De koder som hon fick i chatten för att använda vid leveranserna har hon inte använt. Hon har inte kontrollerat vad hon har transporterat. Fotografierna av sedlar som påträffats i hennes telefon måste härröra från en tidigare pojkvän som är mäklare i London. Transporterna har skett dagtid och det har inte varit fråga om något smusslande. De pengar som satts in på hennes konto kommer bl.a. från anhöriga.

Alexzander Melkersson har sammanfattningsvis uppgett följande. Han arbetar som polis i Järvaområdet sedan 2017. De hade fått ett tips och stoppade en bil i Västerås. Han gick fram till förarplatsen och föraren vevade ned rutan. Han kände direkt att det luktade kraftigt av cannabis i bilen. Föraren verkade chockad och undrade varför de hade stoppat henne. Skälet till att de stoppade bilen var inte, som han skrivit i sitt avrapporterings-PM, att föraren saknade körkort utan tipset.

Erik Ström har sammanfattningsvis uppgett följande. Han har arbetat som polis i ca 12 år. De fick ett tips om en transport av narkotika och vapen i en bil. Bilen skulle utgå från Sala och köra mot Västerås. De fick sedan information om bilens registreringsnummer och fick syn på bilen i Västeråstrakten. Innan de stoppade bilen gjorde de en slagning på den och konstaterade att ägaren till bilen saknade körkort. När de stoppat bilen märkte han att det luktade starkt av cannabis i bilen. I bagageutrymmet hittade de också flera påsar med cannabis. Mängden var sådan att den översteg gränsen för grovt narkotikabrott.

Bartosz Rydel har sammanfattningsvis uppgett följande. Han har arbetat som polis i tre år, senast i Järvaområdet. Han kom in i utredningen efter ungefär två veckor och analyserade Joacim Skoglunds och Klara Nymans telefoner. Han hann inte göra klar analysen av Klara Nymans telefon, men det var nästan övertydligt att informationen i telefonen handlade om narkotikahandling. Han har inte sett någon narkotika utan gjort en beräkning utifrån kommunikationen. Hans utredning bygger på att datum och uppgifterna i chattarna stämmer.

Bengt Larsson har sammanfattningsvis uppgett följande. Han bor i en lägenhet på Åkragatan 10 i Sala. Garaget är beläget ca 10 meter från hans balkong. En dag som troligen var den 27 januari kom det en eller flera bilar till parkeringsplatsen där garaget är beläget och det lastades in en eller flera väskor i bilarna. Han minns inte hur många personer det var och hur mycket som lastades. Han tror inte att han har blandat ihop datum.

Olle Åslund har sammanfattningsvis uppgett följande. Han är med i en grupp på sociala medier där det lämnas uppdrag att transportera saker och personer. Han fick frågan om han kunde köra grejer till Göteborg. Han trodde först att det handlade om att köra personer till Göteborg. Det visade sig dock sedan att uppdraget gick ut på att köra grejer för Joacim Skoglunds byggföretag. Han kom till adressen och öppnade bakluckan. En man lastade in påsar i bilen. Sedan åkte han iväg och lämnade varor vid fem olika adresser. Mottagarna lämnade kodord. Han hade fått adresserna via appen Signal. Han skulle få 10 000 kr för uppdraget. Han tyckte inte att det var något märkligt med uppdraget. Han kontrollerade Joacim Skoglund på internet och såg att han var vd vid ett byggföretag. Han kände ingen lukt från påsarna. Han fick bara 7 000 kr. Han struntade dock i resterande 3 000 kr bara för att komma bort från hela historien. Joacim Skoglund försökte anlita honom vid ytterligare tillfällen, men han ville inte jobba åt honom mer.

Analysen av Klara Nymans och Joacim Skoglunds telefoner

I samband med att Klara Nyman greps den 29 januari 2024 beslagtogs hennes mobiltelefon. Vid tömningen av telefonen kunde vissa chattar i appen Signal återskapas till viss del, bl.a. genom notiser som sparats när meddelanden tagits emot när telefonen inte varit aktiv. Innehållet i telefonen har analyserats av Bartosz Rydel. Av analysen framgår bl.a. följande. Den 16 januari 2024 lades Klara Nyman till i gruppen Rush på Signal med alias AC av en person som kallade sig Pietro Savastano. Dagen därpå fick Klara Nyman via chatt en förfrågan om att köra ”zutt” mot en ersättning av ”4 lax”. Därefter har det skickats flera meddelanden om olika transporter. Det förekommer även uppgifter om en upphämtning av vad som framstår som 11 kg narkotika. Av chattar den 24 januari framgår vidare att Pietro Savastano haft en körning till västkusten för AC och att den gällde ”9 zutt”. Samma dag hyrde Klara

Nyman en bil i Vällingby varpå hon lades in i en ny chattgrupp benämnd ”tp jobb”. I samband med det nämndes orten Sala och ”imorgon 7:00”. Den 25 januari nämndes att planen var Göteborg och Uddevalla och att det skulle hämtas fyra lådor. Joacim Skoglunds bostadsadress på Strandvägen i Sala nämndes också i det sammanhanget. Av analysen framgår vidare att Klara Nyman hämtat upp något i Sala den 25 januari och då fick instruktioner om hur hon skulle förvara det upphämtade i bilen. Samtidigt skedde det en annan transport från Joacim Skoglunds hemadress på Strandgatan i Sala. Efter det att en första låda levererats har meddelanden lämnats med tre nya adresser och kodord. Beträffande två av adresserna har det angetts ”10pack”. Därutöver har en krypterad länk skickats. Av skärmdump återfunnen i Klara Nymans telefon framgår att länken innehållit ytterligare en adress. Meddelandena därefter fram till den 29 januari handlar bl.a. om att AC, dvs. Klara Nyman, ska hämta två väskor i Rosersberg inom ramen för gruppen ”Rush zutt”. Ordet hasch nämns uttryckligen vid något tillfälle. I telefonen finns även bilder som uppenbarligen föreställer narkotika.

Även Joacim Skoglunds telefon har analyserats. Av analysen framgår bl.a. att han ingått i en chattgrupp ”Däck”. I den chattgruppen skriver användaren One inför transport som ska ske på morgonen den 25 januari att en ompackning måste ske så att det i paket 1 till 4 ska vara vardera 10 kg ”hash” och i paket 5 fem kilo ”dry” (hasch av en annan, högre, kvalitet).

Hovrättens bedömning

Hovrätten har i det föregående funnit att det den 19 januari 2024 har levererats omkring 150 kg cannabisharts till det garage på Åkragatan 10 i Sala som Joacim Skoglund hyrt.

Klara Nyman har beträffande åtalpunkt 2 vidgått att hon den 25 januari 2024 hämtat kartonger i Sala och utfört transporter till Uddevalla/Göteborg och Stockholm. Enligt hovrätten ger de åberopade chattarna såväl före som efter den 25 januari en klar bild av att Klara Nyman därvid har transporterat narkotika, närmare bestämt cannabisharts, i enlighet med vad åklagaren har påstått och att hon själv har insett detta. Chattarna talar sitt tydliga språk. Det går inte heller att bortse från att Klara Nyman fyra dagar senare greps i en bil med ca 14,5 kg cannabisharts som hon en stund dessförinnan

hämtat i garaget i Sala. Klara Nymans uppgift om att hon trodde att hon transporterade kläder och skor framstår för hovrätten som en uppenbar efterhandskonstruktion som kan lämnas utan avseende.

När det gäller mängden cannabisharts får den av åklagaren påstådda mängden om ca 45 kg stöd av chattarna med Pietro Savastano, i synnerhet i förening med chattarna i gruppen ”Däck”. Hovrätten finner inte heller skäl att ifrågasätta den beräkning som gjorts av Bartosz Rydel. Bengt Larssons uppgifter om vad som förekommit vid garaget framstår som osäkra och ändrar inte hovrättens bedömning i fråga om mängden narkotika.

Hovrätten finner sålunda att det är ställt utom rimligt tvivel att Klara Nyman uppsåtligen har transporterat omkring 45 kg cannabisharts den 25 januari 2024 i enlighet med vad som påstås i åtalspunkt 2. Någon förvaring därutöver är däremot inte styrkt. Det finns inget i utredningen som talar för att Klara Nyman påverkats av polis eller Joacim Skoglund att begå brott hon annars inte skulle ha begått. Hennes kontakter avseende den aktuella narkotikan har skett med helt andra personer. Klara Nyman kan därmed inte anses ha utsatts för brottsprovokation på ett sådant sätt att det påverkar hennes straffrättsliga ansvar för förvaringen och transporten av narkotikan. Klara Nyman har följaktligen gjort sig skyldig till narkotikabrott. På de av åklagaren angivna skälen ska gärningen rubriceras som grovt brott. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Vad gäller åtalspunkt 3 framgår det av utredningen att Klara Nyman transporterat (men däremot inte därutöver förvarat) ca 14,5 kg cannabisharts. I likhet med tingsrätten gör hovrätten, av samma skäl som beträffande åtalspunkt 2 och även mot bakgrund av Alexzander Melkerssons och Erik Ströms uppgifter om att det luktat starkt av cannabis i bilen, bedömningen att Klara Nyman haft ett för straffansvar erforderligt uppsåt vad gäller förekomst och mängd av narkotika. Inte heller i denna del har det framkommit att Klara Nyman utsatts för en provokation som kan påverka hennes straffrättsliga ansvar. Gärningen är att på de skäl som åklagaren angett att anse som grovt brott. Tingsrättens dom ska därmed stå fast i denna del.

Påföljd

Mats Lindström

Mats Lindström ska dömas för grovt tjänstefel och olovligt förfogande. Straffvärdet för den samlade brottsligheten motsvarar enligt hovrätten fängelse i nio månader.

Personalansvarsnämnden vid Polismyndigheten har i ett yttrande av den 15 augusti 2024 uttalat att Mats Lindström kommer att skiljas från sin anställning om han döms för grovt tjänstefel. Den typen av arbetsrättsliga konsekvenser ska enligt 29 kap. 5 § första stycket 6 brottsbalken beaktas vid straffmätningen. Hovrätten finner att straffmätningens värde mot den bakgrunden ska bestämmas till fängelse i sex månader.

Varken det sålunda bestämda straffmätningens värde eller brottets art talar för ett fängelsestraff. Mats Lindström är tidigare ostraffad och det finns inget som talar för att han kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Påföljden ska därför bestämmas till villkorlig dom i förening med ett kännbart bötesstraff.

Klara Nyman

Klara Nyman ska dömas för två fall av grovt narkotikabrott. Bortsett från några trafikförseelser är hon tidigare ostraffad.

Utgångspunkten vid bedömningen av straffvärdet vid narkotikabrottslighet är narkotikans sort och mängd. Därutöver ska beaktas gärningsmannens grad av delaktighet och insikt i narkotikahanteringen, liksom hur omfattande och varaktig delaktigheten har varit.

Enligt hovrätten motsvarar den samlade brottslighets straffvärde sett utifrån sort och mängd narkotika och Klara Nymans underordnade roll som kurir fängelse i drygt fem år. Klara Nyman har varit häktad med restriktioner i omkring sju månader. Straffvärdet ska därför reduceras något. Som hovrätten funnit i det föregående har det inte förekommit någon provokation. Inte heller på annan grund finns det skäl att sätta ned straffvärdet.

Mot den bakgrunden gör hovrätten bedömningen att straffmättningsvärdet motsvarar fängelse i fem år.

Straffvärdet och brottslighetens art är sådan att annan påföljd än fängelse är utesluten.

Övriga frågor

Häktning

Klara Nyman döms för grovt narkotikabrott. För brottet är inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år och sex månader. Det är inte uppenbart att det saknas risk för fortsatt brottslighet eller att Klara Nyman undandrar sig straff. Vid sådana förhållanden, och då det alltjämt är proportionerligt, ska Klara Nyman vara häktad tills fängelsestraffet får verkställas.

Ersättningsfrågor

Zhanna Shlapakova har begärt ersättning för bl.a. 57 timmars arbete. Hovrätten anser att hon får anses skäligen gottgjord med ersättning för 40 timmars arbete.

I övrigt finns inget att anmärka mot försvararnas kostnadsanspråk.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2025-01-09

I avgörandet har deltagit tf. hovrättslagmannen Sven Jönson, hovrättsråden Anders Norin, referent, och Mikaela Bexar samt nämndemännen Kajsa Collin och Cecilia Söderman.

Avräkningsunderlag bifogas

PARTER OCH DOMSLUT

Rickard Friedman

Parter

Tilltalad

Per RICKARD Friedman, 19750402-0855
Oxelvägen 51 Lgh 1101, 138 32 Älta

Offentlig försvarare

Advokat Thomas Bodström
Advokatbyrån Bodström & Partners Stockholm AB
Stora gatan 40B, 722 12 Västerås

Offentlig försvarare genom substitution

Advokat Zebastian Coleman
Advokatbyrån Thomas Bodström & Partners Södertälje AB
Nedre Torekällgatan 1, 151 72 Södertälje

Åklagare

Chefsåklagare Nicklas Englund
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

Domslut

Åtal som Rickard Friedman frikänns från

Grovt tjänstefel, 2024-01-29, 20 kap 1 § 2 st brottsbalken

Ersättning och återbetalning

Thomas Bodström ska få ersättning av staten med 196 179 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 131 436 kr arbete
- 21 518 kr tidspillan
- 3 989 kr utlägg
- 39 236 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 721
721 03 Västerås

Besöksadress
Sigurdsgatan 22
Västerås

Expeditionstid
måndag–fredag
08:30–16:00

Telefon
021-310 400

E-post
vastmanlands.tingsratt@dom.se

Webb
www.vastmanlandstingsratt.domstol.se; behandling av
personuppgifter, se hemsida

Mats Lindström

Parter

Tilltalad

MATS Göran Lindström, 19651026-0018
Sekretesskydd i folkbokföringen

Offentlig försvarare
Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107, 102 23 Stockholm

Åklagare

Chefsåklagare Nicklas Englund
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

Domslut

Brott som Mats Lindström döms för

Olovligt förfogande, 2024-01-18, 10 kap 4 § 1 st brottsbalken

Tjänstefel, 2024-01-22 – 2024-01-29, 20 kap 1 § 1 st brottsbalken

Åtal som Mats Lindström frikänns från

Brott mot tystnadsplikt, 2024-04-22, 20 kap 3 § 1 st brottsbalken

Påföljd

90 dagsböter om 600 kr (54 000 kr)

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 3 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på Mats Lindströms folkbokföringsuppgifter.

Sekretessen enligt 35 kap. 12 § och 18 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen ska bestå för

1. Uppgifterna i sekretessbilagan till stämningsansökan av den 19 juli 2024 jämte de chattnotiser och den övriga skriftliga bevisning som framgår av stycket 1 och 4-8 i bevisuppgiften på sidan 5,
2. Uppgifterna i chattnotiserna i punkten 10 i bevisuppgiften under åtalet för grovt narkotikabrott i åtalpunkt 1 i stämningsansökan av den 25 juli 2024, och
3. Förhørsuppgifterna om nämnda uppgifter som samtliga har lagts fram vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Mats Lindström ska betala en avgift till brottsofferfonden på 1 000 kr.

Ersättning och återbetalning

Johan Eriksson ska få ersättning av staten med 249 645 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 168 027 kr arbete
- 26 250 kr tidsspillan
- 5 439 kr utlägg
- 49 929 kr mervärdesskatt

Mats Lindström ska betala tillbaka 54 000 kr av kostnaderna till staten.

Klara Nyman

Parter

Tilltalad

KLARA Sofia Erica Nyman, 19951007-1542
Barkarbyvägen 79 B Lgh 1204, 177 47 Järfälla

Offentlig försvarare
Advokat Zhanna Shlapakova
Advokatfirman Modern Juridik AB
Box 12078, 720 12 Västerås

Åklagare

Kammaråklagare Fredrik Sandberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Västerås
Box 21, 721 03 Västerås

Domslut

Brott som Klara Nyman döms för

Grovt narkotikabrott, 2024-01-29, 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st narkotikastrafflagen (1968:64)

Åtal som Klara Nyman frikänns från

Grovt narkotikabrott, 2024-01-25, 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st narkotikastrafflagen (1968:64)

Påföljd

Fängelse 2 år

Häktning m.m.

Klara Nyman ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

I beslag tagna 14 442 gram cannabisharts med emballage förklaras förverkat från Klara Nyman. (Polismyndigheten, Region Mitt, Utredningsjour 2, PO Västmanland: 2024-5000-BG11341, nr 3, 5 och 7). Beslaget ska bestå.

Brottsofferfond

Klara Nyman ska betala en avgift till brottsofferfonden på 1 000 kr.

Ersättning och återbetalning

Zhanna Shlapakova ska få ersättning av staten med 325 003 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 234 549 kr arbete
- 23 989 kr tidspillan
- 1 464 kr utlägg
- 65 001 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Joacim Skoglund

Parter

Tilltalad

JOACIM Erik Viktor Skoglund, 19950809-4993
Strandvägen 13 B Lgh 1302, 733 35 Sala

Offentlig försvarare
Advokat Christian Oxhamre
Severin & Carlberg Advokater KB
Östermalmsgatan 90 1 tr, 114 59 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Fredrik Sandberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Västerås
Box 21, 721 03 Västerås

Domslut

Brott som Joacim Skoglund döms för

Grovt narkotikabrott, 2024-01-19 – 2024-01-29, 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st
narkotikastrafflagen (1968:64)

Påföljd

Fängelse 3 år

Rapporterade lagrum

Ny påföljd har bestämts för den nyupptäckta brottsligheten. Hänsyn har tagits till tidigare påföljd (34 kap 1 § 1 st och 34 kap 2 § brottsbalken).

Häktning m.m.

Joacim Skoglund ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

I beslag tagna 47 961 gram cannabisharts med emballage förklaras förverkat från Joacim Skoglund. (Polismyndigheten, Region Mitt, Utredningsjour 2, PO Västmanland: 2024-5000-BG11353, nr 2-3 och 6-11). Beslaget ska bestå.

I beslag tagen vakuummaskin och vakuumpåsar förklaras förverkade från Joacim Skoglund. (Polismyndigheten, Region Mitt, Utredningsjour 2, PO Västmanland: 2024-5000-BG11360, nr 10-11). Beslaget ska bestå.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap. 12 § och 18 kap. 2 § offentlighets- och

sekretesslagen ska bestå för

1. Uppgifterna i sekretessbilagan till stämningsansökan av den 19 juli 2024 jämte de chattnotiser och den övriga skriftliga bevisning som framgår av stycket 1 och 4-8 i bevisuppgiften på sidan 5,
2. Uppgifterna i chattnotiserna i punkten 10 i bevisuppgiften under åtalet för grovt narkotikabrott i åtalspunkt 1 i stämningsansökan av den 25 juli 2024, och
3. Förhørsuppgifterna om nämnda uppgifter som samtliga har lagts fram vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Joacim Skoglund ska betala en avgift till brottsofferfonden på 1 000 kr.

Ersättning och återbetalning

Christian Oxhamre ska få ersättning av staten med 574 718 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 364 386 kr arbete
- 74 022 kr tidspillan
- 21 366 kr utlägg
- 114 944 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Stämningsansökan 2024-07-19, Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Mats Lindström ska dömas för grovt tjänstefel enligt 20 kap 1 § 2 st brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 GROVT TJÄNSTEFEL (Mats Lindström) (0150-K1222-24)

Polisinspektören Mats Lindström har 2024 vid myndighetsutövning åsidosatt vad som gäller för uppgiften enligt följande.

Han har från och med den 12 januari, eller från och med kring den 20 januari, eller i vart fall från och med någon gång dagarna därefter fram till morgonen den 29 januari inte enligt 9 § polislagen (1984:387) rapporterat grovt narkotikabrott (... se bilaga).

På detta sätt har förundersökning inte inletts och inga utredningsåtgärder vidtagits och inga bevis och beslag säkrats (23 kap. 1 § första stycket, 2 § och 4 § RB samt 6 § och 7 § NSL) och åklagare inte kommit att involveras vad gäller överväganden, dokumentation och beslutsfattande kring s.k. interimistisk passivitet (RäV 2023:13, 23 kap 3 § första stycket RB och ÅFS 2005:9 / FAP 403-5). Vidare har Mats Lindström (....se bilaga).

(Tillkommande stycke; se bilaga)

Det hände således någon gång mellan den 12 januari 2024 och den 29 januari 2024 på Okänd plats, Stockholm, Stockholms län eller (se bilaga).

Mats Lindström begick gärningen med uppsåt.

Brottet är grovt då Mats Lindström allvarligt missbrukat sin ställning som polisman.

Vidare har gärningen medfört allvarligt förfång för allmänt och enskilt intresse då narkotika (...se vidare bilaga).

Ansvarsyrkande i andra hand

Tjänstefel

Mats Lindström har i vart fall begått gärningen ovan av oaktsamhet.

Stämningsansökan 2024-07-19, Åtalspunkt 2

Åklagaren har begärt att Mats Lindström ska dömas för olovligt förfogande enligt 10 kap 4 § 1 st brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

2.1 OLOVLIGT FÖRFOGANDE (Mats Lindström) (0150-K1222-24)

Polisinspektören Mats Lindström har uppsåtligen olovligen tillhandahållit (... se bilaga) en av Polismyndighetens (... se bilaga) som Mats Lindström hade i sin besittning men till vilket föremål Polismyndigheten hade äganderätten varigenom myndigheten fränhänts egendomen . Det hände den 18 januari 2024 eller kring den dagen i (... se bilaga) eller på okänd plats, Stockholms län.

Stämningsansökan 2024-07-19, Åtalspunkt 3

Åklagaren har begärt att Mats Lindström ska dömas för brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap 3 § 1 st brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

3.1 BROTT MOT TYSTNADSPLIKT (Mats Lindström) (0150-K2379-24)

Polisinspektören Mats Lindström har per telefon till annan uppsåtligen röjt uppgift han varit skyldig att hemlighålla enligt 18 kap 1 § och 35 kap 1 § OSL. Uppgiften ifråga var att (... se bilaga). Det hände den 22 april 2024 i Stockholm, Stockholms stad eller på okänd plats.

Stämningsansökan 2024-07-19, Åtalspunkt 4

Åklagaren har begärt att Rickard Friedman ska dömas för grovt tjänstefel enligt 20 kap 1 § 2 st brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

4.1 GROVT TJÄNSTEFEL (Rickard Friedman) (0150-K1222-24)

Teknikspaningsoperatören Rickard Friedman har uppsåtligen vid myndighetsutövning åsidosatt vad som gäller för uppgiften genom att

uppmåna (... se bilaga); 23 kap 2 § och 4 § RB, 1 a § FUK och grunderna för 27 kap 1 § och 10 § sista stycket RB. Det hände den 29 januari 2024 i polishuset på Kungsholmen i Stockholm eller på Okänd plats, Stockholm, Stockholms län.

Brottet är grovt då Rickard Friedman allvarligt har missbrukat sin ställning.

Brottet är vidare grovt då allmänt och enskilt intresse lidit eller riskerat att lida allvarligt förfång då utredningen om narkotikabrottsligheten blev mindre robust genom uppmaningen samt då (...se bilaga).

Ansvarsyrkande i andra hand

Tjänstefel

Rickard Friedman har i vart fall begått gärningen av oaktsamhet.

Stämningsansökan 2024-07-25, Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Joacim Skoglund ska dömas för grovt narkotikabrott enligt 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st narkotikastrafflagen (1968:64).

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 GROVT NARKOTIKABROTT (Joacim Skoglund) (5000-K120677-24)

Joacim Skoglund har, själv eller tillsammans och i samförstånd med andra personer, olovligen och i överlåtelsesyfte dels förvärvat sammanlagt omkring 150 kilo cannabisharts och dels därefter förpackat, förvarat och transporterat narkotikan. Narkotikan har inte varit avsedd för eget bruk. Det hände mellan den 19 januari 2024 och den 29 januari 2024 i en lägenhet på Strandvägen 13 B i Sala, i ett garage på Åkragatan 10 i Sala och på andra okända platser i, Sverige.

Brottet bör bedömas som grovt, eftersom brottet har utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt och avsett en särskilt stor mängd narkotika.

Joacim Skoglund begick gärningen med uppsåt.

Stämningsansökan 2024-07-25, Åtalspunkt 2

Åklagaren har begärt att Klara Nyman ska dömas för grovt narkotikabrott enligt 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st narkotikastrafflagen (1968:64).

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

2.1 GROVT NARKOTIKABROTT (Klara Nyman) (5000-K120677-24)

Klara Nyman har, själv eller tillsammans och i samförstånd med andra personer, olovligen förvarat och transporterat omkring 45 kilo cannabisharts, som är narkotika. Narkotikan har inte varit avsedd för eget bruk. Det hände den 25 januari 2024 i en personbil på Åkragatan 10 i Sala och på andra okända platser i, Sverige.

Brottet bör bedömas som grovt, eftersom brottet har utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt och avsett en särskilt stor mängd narkotika.

Klara Nyman begick gärningen med uppsåt.

Stämningsansökan 2024-07-25, Åtalspunkt 3

Åklagaren har begärt att Klara Nyman ska dömas för grovt narkotikabrott enligt 1 § 1 st 4 p och 3 § 1 st narkotikastrafflagen (1968:64).

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

3.1 GROVT NARKOTIKABROTT (Klara Nyman) (5000-K120677-24)

Klara Nyman har, själv eller tillsammans och i samförstånd med andra personer, olovligen förvarat och transporterat 14 442 gram cannabisharts, som är narkotika. Narkotikan har inte varit avsedd för eget bruk. Det hände den 29 januari 2024 i en personbil på Gruffetsåsen 12 i Västerås, Västerås stad.

Brottet bör bedömas som grovt, eftersom brottet har utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt och avsett en särskilt stor mängd narkotika.

Klara Nyman begick gärningen med uppsåt.

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Joacim Skoglund ska vara kvar i häkte tills

fängelsestraffet får verkställas.

Åklagaren har begärt att Klara Nyman ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

Det yrkas att 47 961 gram cannabisharts med emballage förverkas från Joacim Skoglund enligt 6 § narkotikastrafflagen alt 36 kap 3 § 1 p brottsbalken (Polismyndigheten, Region Mitt, Utredningsjour 2, PO Västmanland: 2024-5000-BG11353 punkterna 2, 3, 6-11).

Det yrkas att en vakuummaskin och vakuumpåsar förverkas från Joacim Skoglund enligt 6 § narkotikastrafflagen alt 36 kap 3 § 1 p brottsbalken (Polismyndigheten, Region Mitt, Utredningsjour 2, PO Västmanland: 2024-5000-BG11360 punkterna 10-11).

Det yrkas att 14 442 gram cannabisharts med emballage förverkas från Klara Nyman enligt 6 § narkotikastrafflagen alt 36 kap 3 § 1 p brottsbalken (Polismyndigheten, Region Mitt, Utredningsjour 2, PO Västmanland: 2024-5000-BG11341 punkterna 3, 5 och 7).

SKÄL

Åtalen för grovt narkotikabrott (åtalpunkt 1-3)

Inställning

Joacim Skoglund förnekar brott under åtalpunkt 1 och bestrider ansvar på både objektiv och subjektiv grund. Han har inte haft uppsåt att begå brott. Det särskilda yrkande medges.

Klara Nyman förnekar brott och bestrider ansvar under åtalpunkt 2 och 3. Hon ifrågasätter under åtalpunkt 2 att någon transport av narkotika den 25 januari 2024 ens har ägt rum. Hon har under åtalpunkt 3 inte haft uppsåt till att hon transporterade narkotika den 29 januari 2024. Hon medger det särskilda yrkandet.

Åklagarens sakframställning - åtalpunkt 1

Åklagaren uppger sakframställningsvis följande. Omkring 48 kg hasch har anträffats av polisen i ett garage på Åkragatan 10 i Sala och övrig i beslag tagen narkotika i en personbil som framfördes av Klara Nyman. Av anträffat garageplatsavtal framgår att Joacim Skoglund är hyrestagare till aktuellt garage. I Nymans personbil anträffades tre påsar med narkotika i form av cannabisharts. Påsarna anträffades i bagageluckan på bilen. På påsarnas handtag har Skoglunds DNA anträffats. Husrannsakan gjordes därefter i Skoglunds förhyrda garage. Cannabisharts anträffades i en flyttkartong med Skoglunds DNA på handtaget. Ytterligare en flyttkartong med cannabisharts hade Skoglunds DNA på handtag och lock. Skoglunds DNA anträffades även på tejpens till ytterligare en flyttkartong innehållande cannabisharts. På en vakuumpåse anträffades Skoglunds fingeravtryck. På plastfolien till en trave med däck anträffades också Skoglunds fingeravtryck/DNA. På en vakuum-

maskin anträffades också Skoglunds DNA. Det anträffades också två lastbilshjul med uppskurna däck i garaget. På en trave med personbilshjul låg cannabis öppet.

En kontakt förekom mellan Skoglund och annan person (Olle Ålund) på den krypterade appen Signal. Det har Skoglund själv uppgett och tillställt polisen kopia av. Av den framgår att anvisningar har lämnats av Skoglund angående hanteringen av narkotika i lastbilshjul. Skoglund kallade sig i chatten för Bugsy Smith. Skoglund föreslog i chatten den 15 januari att Ålund skulle transportera lastbilshjulen åt honom. Den 16 januari fortsatte konversationen mellan dem. Transporten blev dock aldrig av vid det tillfället. Skoglund hade senare, den 20 januari, kontakt med tre yngre personer om att transportera två lastbilshjul till det av Skoglund förhyrda garaget i Sala. En av ungdomarna, Jacob Lundgren, arbetar på UF. Han åtog sig att transportera hjulen i en epatraktor efter skolans slut.

Vid polisens tömning av Skoglunds mobiltelefon framkom uppgifter om planeringen och förvärvet av två lastbilshjul innehållande omkring 150 kg cannabis den 19 januari och hur hanteringen skulle fortskrida. Vid tömningen framkom även videoklipp från hanteringen av narkotikan. Stora delar av innehållet har varit raderat men har återskapats. Av en chatkonversation den 14 januari 2024 framgår att Skoglund fick en tillsägelse av en okänd person i chattgruppen att endast skriva om ”jobb” via applikationen Signal och annat via Whatsapp eller sms. Anvisningar lämnades till Skoglund i chatten om att ta emot två lastbilshjul från Stockholm innehållande 150 kg vakuumförpackad cannabis och om betalningen för transporten. Mellan den 15 och 17 januari diskuterades leveransen av lastbilshjulen samt betalning mellan Skoglund och den andra personen. Nya chattgrupper på Signal skapades för varje ”jobb” och nya alias dök upp i konversationen om transporten av lastbilshjulen med cannabis.

Den 18 januari fick Skoglund även en förfrågan om att ta in en skuld åt uppdragsgivaren. Leveranstiden bekräftas sedan av annan okänd person i chatten. Den 19 januari hade Skoglund kontakt via chatt med ungdomarna som skulle transportera lastbilshjulen till honom. Skoglund instruerades att bilda en ny chattgrupp där uppdragsgivaren fanns med tillsammans med ungdomarna. Uppdragsgivaren med alias ”Top G” önskade även bilder på att leveransen ägt rum.

Lördagen den 20 januari 2024 diskuterades betalningen och arbetet med att öppna lastbilsdäcken. Sedan skapades en ny chattgrupp benämnd Däck där det diskuterades kontroll av märkningen av narkotikan. Konversationen dagen efter handlade om att ta ut narkotikan ur däcken. Top G instruerade sedan Skoglund om hur narkotikan ska räknas och filmas och sedan förpackas. Ytterligare en person, ”Konstantin”, ställde frågor till Skoglund om hur arbetet fortskrider. Denne höll vakt av innehållet i meddelandet att döma. Ytterligare instruktioner om ytterligare en transport framkommer i konversationen.

Måndag-tisdag den 22-23 januari skapades en ny chattgrupp om den nya transporten. Ytterligare konversation ägde rum med uppdragsgivarna som började bli oroliga. En ny chattgrupp benämnd ”Tp” skapades av Skoglund. Ungdomarna kunde inte åta sig ytterligare transporter till Göteborg eftersom de åker epatraktor. Transporten till Göteborg blev dock aldrig av.

Den 24 januari diskuterades en leverans om totalt 21 kg cannabisharts. Ytterligare en leverans skulle också ske samma dag. Instruktioner lämnas om vad som skulle förpackas. Transporten var på plats på Åkragatan i Sala med särskilt kodord för mottagaren att uppge. Nya instruktioner om fem förpackningar med visst innehåll, totalt 45 kg, lämnade och narkotikan transporteras den 25 januari 2024 av Klara Nyman. En annan transport om 19,8 kg cannabisharts ägde rum genom annan okänd person den dagen. Lördagen den 27 januari ville någon i chattgruppen ta ut 15 kg av visst cannabisharts,

som finns kvar i garaget av den ursprungliga narkotikan från lastbilshjulen. Söndagen den 28 januari planerades transporten att äga rum men den blev inte av den dagen utan först dagen efter, den 29 januari 2024, då Klara Nyman senare greps med narkotikan i sin bil. Först därefter upptäckte polisen garaget med narkotikan och gjorde tillslag mot garaget. Skoglund uppmanades sedan av uppdragsgivarna att radera chatten och all konversation i sin mobiltelefon. Konversation mellan Skoglund och flickvännen efter polisens tillslag visar på att han var ångerfull och att hon var ovetandes om hans hantering av narkotika.

I Skoglunds mobiltelefon anträffades videoklipp från den 21 januari 2024 på förpackningar av cannabis märkta med namnet Dry inuti ett däck och ett klipp på liknande narkotika i bostaden samma dag. Bilder tagna i bostaden visar även vakuumförpackningsmaskinen. En påse från Dollarstore syns på bild från bostaden skapad den 21 januari 2024. En bild finns också tagen den 23 januari tillsammans med flyttkartonger. Geografisk tag saknas men åklagaren utgår från att bilden är skapad i köket i bostaden. Bostaden och det förhyrda garaget ligger inte i nära anslutning till varandra. Två anteckningar anträffades i Skoglunds mobiltelefon som omnämner Larry och Dry. Tidsstämpel saknas. Larry bör enligt åklagaren vara identiskt med cannabisen märkt Larry Lemon.

Det har även anträffats chatnotiser mellan Skoglund och polisinspektören Mats Lindström i den förstnämndes mobiltelefon. Av dessa notiser framgår diskussioner om leverans av 150 kg narkotika till Skoglund och vidare åtgärder med narkotikan. Av chattarna framgår att Skoglund varit informatör åt polisen om narkotika och vapen. Skoglund har varit involverad i den kriminella nätverksmiljön och önskat komma ifrån den. Han har därför tagit kontakt med Lindström för att hjälpa polisen att sätta fast bossarna i det kriminella nätverket så att han själv kan lämna detta utan risk. Som informatör är man fri att lämna information till polisen men har inte rätt att begå brott. Det finns något som heter interimistisk passivitet och som innebär att skjuta upp de polisiära åtgärderna.

Finansiell utredning avseende Skoglund utvisar intäkter som inte kan förklaras med någon legal inkomst. Insättningar har gjorts med totalt 770 000 kr på Skoglunds bankkonto under tiden den 1 januari 2023 till den 26 mars 2024.

Promemoria över uträkning av mängden cannabisharts som Skoglund har hanterat har upprättats av polismannen Bartoz Rydel, som ska höras om sin uträkning och även om analyserna av Skoglunds och Klara Nymans mobiltelefoner.

Åtalspunkt 2

Information från biluthyrningsföretaget GoMore utvisar att Klara Nyman hyrde en personbil för tiden den 24-26 januari 2024 och att hon legitimerade sig med bank-ID och skapat ett för hyresavtalet avsett konto. Vidare framgår av informationen att bilen enligt hyreskontraktet har körts nästan 136 mil under hyrestiden och att rutten har varit bl.a. Stockholm – Sala – Göteborg – Stockholm. På Nymans mobiltelefon har vissa uppgifter raderats men återskapats som talar för att hon åtar sig att transportera cannabis åt andra personer. Fem återskapade chattar från forumet Signal som utvisar att hon använt forumet genom alias "AC". Av chattarna framgår att hon fått en Signalkod och ska åka med bil till olika adresser och droppa gods. Hon har i polisförhör berättat att det är första gången hon utförde uppdrag den 29 januari. Av chattmeddelande framgår att Nyman föreslår optimering av chatten för att underlätta uppdragen. Hon tillfrågas i chatten om förekomst av handskar och ges instruktioner om att ordna med väskor den 18 januari. Den 19 januari fortsätter konversationen mellan Nyman och annan okänd person på chatten. Nyman erhåller kod Fanta och tid för överlämnande av godset samt hur mottagaren är klädd. Polisen har anträffat en skärmdump i Nymans mobil på en konversation med vederbörande som tyder på att de känner varandra bra. Senare den 21 januari får Nyman instruktioner om att tömma allt så att hon kan börja på vägarna igen. Den 22 januari fortsätter konversationen med uppgift

om 4+5+2 som man kommer att hämta. Den 23 januari erhåller Nyman nya uppgifter om när mottagaren är på plats, dennes klädsel och att kodordet är Fanta. Den 24 januari får Nyman instruktioner om att bl.a. hämta fyra kartonger i Sala och åka till Västkusten med godset. Hon anländer till Sala kl. 06.57 enligt hennes egna uppgifter i chatten. En annan transportör ska åka till Skoglunds bostad och hämta gods. Nyman får en notis i mobiltelefonen från biluthyrningsföretaget med en kod. Nyman ingår i ny chatt benämnd "Tp jobb" och får instruktion om tid kl. 07.00 i Sala, adress och kod Redbull. Hon får instruktioner om hur kassarna ska placeras i baksätet och bagageluckan. På väg söderut skickade Nyman en bild på sig själv när hon befann sig i Laxå. Nyman får ny kod Sprite när hon är i Uddevalla.

Den 26 januari får Nyman instruktioner från alias "4matic" om en ny körning med en privat bil som ska bytas in mot hasch. Den 27 januari genomför Nyman en ny transport och får förfrågan om adress i Sala som inte blir av. Det är då Skoglund blev sen på grund av sitt arbete. Senare planeras en körning till Sala där en person slutar kl. 17.00. Det blir dock återbud eftersom killen inte är hemma den tiden.

Den 29 januari skriver Nyman i chatten att en konstig bil är bakom henne. Hon uppmanas att ta bort innehållet. Innan begär och får hon en kod. Hon får kod och anvisningar om leveransadress i Eskilstuna. Hon blir uppmanad att radera bilderna och svarar på meddelandena. Polisen har i Nymans mobiltelefon anträffat bilder, bl.a. från appen Maps på adressen Åkragatan 10 i Sala och på kontanter, cannabis, grinder samt skyddsväst. Bilder på större mängd cannabis från den 18 och 24 januari har anträffats i hennes telefon.

Samtalslogg från den 29 januari 2024 utvisar att tre olika konton från chatten har försökt att kontakta och även ringa upp henne.

Av telefonanalysen framgår på sidorna 243-244 och 263-267 i analysprotokollet att Nymans mobiltelefon den 25 januari 2024 rört sig från

Stockholm via Sala till bl.a. Partille, Uddevalla, Borås och vidare till Stockholm. Av analysen framgår också att Nyman var inplanerad att hämta upp tre paket hasch om totalt 40 kg hos Skoglund den 25 januari kl. 7 för vidare transport och att det ändrades till totalt fem paket om 45,1 kg efter anvisningar från Skoglunds uppdragsgivare. Denne anger en tid som stämmer med Nymans egna uppgifter i sin chatt.

Åtalspunkt 3

Polisen stoppade den 29 januari 2024 Nyman i hennes personbil och anträffade i åtalet angiven narkotika. Det var tre kassar med Skoglunds DNA på handtagen innehållande totalt 14 442 gram cannabisharts. Av Skoglunds mobiltelefon framgår att Nyman var planerad att hämta upp tre paket hasch av märket Dry om totalt 15 kg hos honom den 28 januari 2024 för vidare transport, som senare ändrades till dagen efter. Av chatten i Skoglunds mobiltelefon framgår att han fick instruktion från en okänd person med alias "One" om leverans av tre paket innehållande 8+4+3 kg dry hasch som skulle märkas på visst sätt.

Advokat Oxhamres sakframställning - åtalspunkten 1

Det är ostridigt att Joacim Skoglund har gjort rätt. Han har hjälpt polisen och tagit kontakt med polisen. Syftet har varit att lagföra brottslingar och att polisen ska kunna beslagta narkotika. Joacim har därför inte begått något brott. Han har heller inte blivit provocerad av polisen att begå brott. Det kan i hans fall vara aktuellt med påföljdseftergift. Vidare har utredningen varit bristfällig och det har inte grävts där det ska grävas och dessutom har utredningen legat kvar på Mats Lindströms grupp, som utrett Joakims inblandning.

Klara Nyman har blivit förledd av polisen att köra transporten. Det har inte Joacim blivit. Om man vet att man hjälper polisen blir man inte provocerad därtill. Den som omedvetet hjälper polisen kan med reglerna på området bli

frikänd men inte Joacim som är medveten om att han hjälper polisen. Frågan om hur Joacims roll i händelseförloppet ska bedömas finns inte reglerat. Justitierådet Petter Asp har skrivit om brottsprovokation men det finns inget som är avhandlat om en person som tar kontakt med polisen för att hjälpa dem. Det ska vara en olovlig hantering av narkotika för att dömas till ansvar. Joacim har inte haft uppsåt i förhållande till att det har varit olovlig hantering av narkotika han ägnade sig åt eftersom han hjälpte polisen. I rättsfallet NJA 1989 s. 498 och Johan Muncks särskilda tillägg finns vägledning. Denne har skrivit kommentaren till polislagen. Joacims syfte var att hjälpa polisen, därför är befattningen med narkotika straffri enligt Muncks tillägg i rättsfallet.

Principen om social adekvans dvs. en annars straffbelagd gärning som är tillåten på grund av en oskriven undantagsregel kan också tillämpas på nu aktuell situation. Av rättsfallet NJA 2018 s. 591 framgår att gemensamt för principen om social adekvans är att det finns ett samhällseligt intresse av att gärningen ska vara tillåten. Härtill finns vägledning i rättsfallet NJA 1985 s. 893 som anger att domstolarna har befogenhet att även utan angivet stöd i lag förklara ett annars straffbart handlande straffritt. Det kan också ifrågasättas om Joacims handlande inte varit uppenbart ursäktligt och därför straffritt på grund av straffrättsvillfarelse.

Även om Joacims gärning är straffbar finns regler om straffmätning som påverkar straffvärdet, jfr Högsta domstolens rättsfall Pistolfallet.

Poliser som utreder brott där de själva varit inblandade får ett egenintresse i utredningen. Det finns ett flertal brister i förundersökningen. Åklagaren underrättades efter gripandet av Joacim om att denne är informatör och att särskild varsamhet krävdes, t.ex. att själv hålla förhör och att koppla bort Mats grupp från utredningen, vilket inte gjordes. Poliserna låtsades som om Joacim inte hjälpt till i utredningen när de dokumenterar fordonsstoppet av Klara. Vidare har polismannen Ellen i Mats grupp haft Joacims mobiltelefon i sin

besittning och lämnat in den till en utredningsgrupp dagen efter tillslaget, den 30 januari 2024. Undersökningen påbörjade den 9 februari och redovisades den 13 februari 2024. Vad som saknades i mobiltelefonen var notiserna från Mats till Joacim som de till slut anträffade/återskapade och som Särskilda åklagarkammaren har redogjort för. Varför notiserna inte fanns med framgår inte. Det sades tidigt att Mats kom i bil till Sala. Det finns inga sådana anteckningar i Joacims mobiltelefon. Han har frågat om Joacims mobiltelefon har manipulerats. I förhör med flera poliser har alla sagt att de kände till att Joacim var informatör. De har även berättat att de känt till att chatten mellan Mats och Joacim fanns i telefonen. Varför har den chatten inte presenterats för åklagaren? En sådan situation har avhandlats i Södertörns tingsrätt i dess mål B 14186-23.

Har polisen hanterat Joacims mobil på rätt sätt? Frågan borde inte ens behöva ställas. Rätten till en rättvis rättegång är en grundläggande mänsklig rättighet. Är det en schysst utredning om Mats som är misstänkt har utrett Joacim?

Varför har då inte skadestånd yrkats av Joacim? Det beror på att skadans omfattning inte kan bedömas. Det är inte heller utrett om det är Mats som orsakat den. Det fanns inget brott för Mats att avslöja eftersom det inte var brottsligt det Joacim gjorde.

Advokat Shlapakovas sakframställning - åtalspunkterna 2-3

Klara Nyman har levt ett ordnat liv och haft en fast anställning. Under årsskiftet 2023/2024 hade hon hamnat i en ekonomisk svacka och arbetade extra. Vid årsskiftet delade hon ut sitt telefonnummer till bekanta och ytligt bekanta för att få jobberbjudanden. Klara använde sitt eget telefonnummer när hon laddade ner appen Signal. Hon fick fram information om olika grupper med olika uppdrag om att hjälpa andra personer att köra flyttgoods och i sällsynta fall att skjutsa personer. Det var rörigt i chattarna och hon känner inte dessa personer. Hon loggas in och ut ur grupperna kan man se i chattarna.

Klara får berätta mer vad som sägs den 16 januari 2024 och berätta vad konversationerna handlar om. Hon ska även berätta om transporten den 25 januari som är en skentransport. Det fanns bilder på narkotika och väst i hennes mobil, men det är bara västen som hon själv har fotograferat. Bilderna på narkotikan, grinder, pistol och kontanter är bilder som hon laddat ner från en podd om en rättegång. På sidan 238 i bilagan till huvudprotokollet (ab 234) framgår nämligen att dessa filer är lagrade filer från poddappen PrimeCrime.

Klara kommer att lämna förklaringar till insättningarna på hennes bankkonto. Det finns inga konstiga insättningar under den aktuella perioden. Gällande frågan om provokation så är hon enig med sin försvararkollega att brottsprovokation gäller för Klaras körningar. Dessa har skett på uppmaning av Joacim, som blivit uppmanad av polisen därtill. Vittnet Olle Ålund ska höras om en körning på uppdrag av Joacim om huruvida det luktade cannabis eller inte av godset som transporterades. Även en granne till Joacim, Bengt Larsson, ska höras om körningen om den 25 januari 2024 eftersom det varit flera körningar den 27 januari 2024.

Bevisning

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat garageplatsavtal, beslagsprotokoll, fotografier, rättelse i tjänsteanteckning, sakkunnigutlåtande från NFC, chatkonversationer, telefonanalyser, promemorior, information från GoMore och förenklad finansiell utredning.

De tilltalade har hörts över åtalen. På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med polismännen Erik Ström, Alexander Melkersson, Liam Schoug och Bartosz Rydel samt förhör med medtilltalade Mats Lindström. På Klara Nymans begäran har vittnesförhör hållits med Olle Ålund och Bengt Larsson.

Tingsrättens bedömning

Av utredningen framgår till en början att spaningspoliser från Stockholms lokalpolisområde Järva den 29 januari 2024 vid 09-tiden stoppade Klara Nyman i hennes personbil på väg söderut på riksväg 56 i höjd med Gruffetåsen utanför Västerås efter ett tips om att personbilen kunde sättas i samband med en transport av narkotika från Sala. Poliserna anträffade i bilens bagageutrymme två pappkassar och en plastkasse med bl.a. Joakim Skoglunds DNA på handtagen innehållande totalt 14 442 gram cannabisharts. Poliserna lokaliserade genom uppgifter i Nymans mobiltelefon platsen i Sala där hon hämtat narkotikan. Spåret ledde till ett av Skoglund förhyrt garage på Åkragatan 10. Vid husrannsakan i garaget anträffade poliserna ytterligare 47 961 gram cannabisharts inplastade i kiloförpackningar som förvarades bl.a. i två flyttkartonger med Skoglunds DNA på handtagen på båda flyttkartongerna samt en vakuumförpackningsmaskin med Skoglunds DNA. Därutöver anträffades Skoglunds DNA på en papperspåse och på klistersidan av en tejp i garaget samt hans fingeravtryck på en vacuumpåse och en plastfolie som narkotika förvarades i.

En stor del av åklagarens bevisning mot Skoglund och Nyman består av återskapade chatnotiser från den krypterade applikationen Signal i form av gruppchattar som de båda ingått i var och en för sig men inte tillsammans. Med ledning av dessa konversationer har åklagaren gjort gällande att Nyman ensam eller tillsammans med andra personer utfört två olika narkotikatransporter (åtalpunkt 2 och 3) och att Skoglund har förvärvat, förvarat, paketerat och transporterat omkring 150 kg cannabisharts (åtalpunkt 1) ensam eller tillsammans med andra personer.

Nyman har bekräftat att hon utförde en transport av gods från Sala redan den 25 januari 2024 till olika mottagare i västra Sverige som hon fått anvisningar om i sin chattgrupp men har invänt att hon inte transporterade narkotika och att

hon i vart fall inte varit medveten om det eftersom hon endast åtog sig transporter av flyttgods och liknande i enlighet med den så kallade Boltmodellen, som innebär att transportören inte befattar sig med lastning eller lossning av godset utan endast transporterar godset från A till B mot ersättning. Uppdraget fick hon enligt egna uppgifter efter en kontakt i en tobaksaffär i hemtrakten. Hon har också hävdats att hon inte hämtade godset vid garaget på Åkragatan 10 den dagen utan på den andra adressen, Strandgatan, som omnämns i chattarna i utredningen och som är identisk med Skoglunds bostadsadress. Den senare invändningen är i sig inte motbevisad eller helt osannolik. Det innebär att det finns ett utrymme för att någon annan transportör hämtade godset från garaget på Åkragatan 10 i Sala den 25 januari 2024. Det saknas under alla omständigheter bindande bevis för att det var narkotika i lasten som Nyman transporterade den dagen även om innehållet i gruppchattarna ger stöd för den hypotesen. Det förhållandet att Nyman för ändamålet hade hyrt bil för transporten medför ingen annan bedömning. Åtalet i den delen är vid angivna förhållanden inte bortom rimligt tvivel styrkt. Nyman ska således under åtalspunkt 2 frikännas från ansvar.

När det gäller åtalet för grovt narkotikabrott under åtalspunkt 3 gör tingsrätten en annan bedömning. Nyman har visserligen förnekat att hon kände till att hon hade narkotika i lasten när hon stoppades i sin bil den 29 januari 2024 utanför Västerås och att hon inte hade sett uppgiften till henne i chatten kvällen innan transporten om att hon skulle plocka 15 Dry hasch och leverera på visst sätt eftersom hon var påverkad av lustgas, men hon har på frågor från åklagaren om den uppgiften, som återkom i gruppchatten på morgonen den aktuella dagen i tiden efter att hon bekräftat att hon var klar på platsen, även berättat att hon inte kunde göra något åt uppgiften om 15 kg eftersom godset redan var lastat och att hon tänkte att hon får väl helt enkelt bara göra detta och åka hem och inte göra något mer. Nymans förklaring talar för att hon i vart fall insåg risken för att det fanns 15 kg cannabisharts i lasten när hon lämnade garaget på Åkragatan 10 i Sala även om hon inte själv hade kontrollerat saken. Andra

omständigheter som talar för att Nyman insåg risken för att det var narkotika som hon skulle transportera är att hon på uppmaning av uppdragsgivaren raderade bilderna från platsen för hämtningen av narkotikan från sin telefon och att hon även rapporterade i gruppchatten att det var en konstig bil bakom henne innan hon hämtat narkotikan, även om hon förklarat det sistnämnda med att hon ville få tyst på alla frågor i chatten, vilket i sig framstår som en märklig förklaring.

De ingripande polismännen Erik Ström och Anders Melkersson har vittnat om att de kände en tydlig lukt av cannabis från bilens kupé och att Nyman var stressad av att ha blivit stoppad av polis. Vittnesuppgifterna har ifrågasatts av försvaret eftersom de i sina polisrapporter angett annat skäl än det verkliga skälet till fordonstoppet samt då försvarets eget vittne Olle Ålund, som berättat om en liknande transport på uppdrag av Skoglund inte säger sig ha känt någon doft av cannabis. Oaktat dessa motstridiga vittnesuppgifter så har åklagaren genom de återskapade chatnotiserna från Nymans egen mobiltelefon tillfört utredningen stödbevisning som sammantaget med Nymans egna uppgifter ger vid handen att hon rimligen har förstått eller i vart fall insett risken för att hon hade omkring 15 kg cannabisharts i lasten när hon stoppades av polisen den 29 januari 2024. Det kan av utredningen att döma hållas för visst att det inte heller varit en relevant omständighet för Nyman att avstå från att utföra transporten av narkotikan även om hon hade känt till de verkliga förhållandena. Hon ska därför fällas till ansvar för narkotikabrott i enlighet med åtalet i åtalspunkt 3. Brottet är på av åklagaren anförda skäl grovt.

När det sedan gäller åtalet för grovt narkotikabrott i åtalspunkt 1 gör tingsrätten följande överväganden. Det är genom åklagarens skriftliga utredning, innefattande bl.a. beslag av narkotika från Skoglunds garage och Nymans bil, som genom DNA-spår binder Skoglund till narkotikan samt ett stort antal återskapade chatmeddelanden i hans mobiltelefon och vad han själv berättat om dessa och sina egna förehavanden utrett att han har ingått i ett kriminellt

nätverk som ägde sig åt narkotikahandel och att han under i åtalet angiven tid hade åtagit sig att förvara och paketera en betydande mängd cannabisharts åt nätverket för vidare transport till köparledet enligt instruktioner som han fick löpande under den aktuella tiden. Det framgår också att nätverket skötte sina kontakter via krypterade chatgrupper på applikationen Signal. Skoglund har i sina förhör hos polisen och inför rätten berättat att han personligen paketerade narkotikan i vissa fall och att en annan person skötte den uppgiften när han var förhindrad. Av utredningen framgår också att Skoglund fotograferat eller filmat narkotikan i garaget och även filmat narkotika i den egna bostaden, vilket han själv tillstått, för att bekräfta mottagandet av narkotikan för sina uppdragsgivare i nätverket. Narkotikan levererades till Skoglunds garage den 19 januari 2024 med lastbil och förvarades i två lastbilsdäck på fälg som mottogs av ungdomar som anlitats av honom för ändamålet. Skoglund har också bekräftat att lastbilsdäcken innehöll omkring 150 kg cannabisharts. Den uppgiften stämmer väl överens med vad som framkommit i nätverkets chatmeddelanden som åklagaren lagt fram. Objektivt sett har således Skoglund gjort sig skyldig till narkotikabrott på i åtalspunkt 1 angiven tid och plats genom att förvara och paketera narkotikan för vidare transport och som på av åklagaren angivna skäl är grovt.

Skoglund har emellertid invänt att han ska vara fri från ansvar på den grunden att gärningen inte är brottslig eftersom han har agerat för att hjälpa polisen att sätta dit topparna i det kriminella nätverket och för att polisen skulle beslagta narkotikan. För detta ändamål har han lämnat löpande information om bl.a. de transporter av narkotikan som planerades i nätverket till en kontaktperson inom polisen, Mats Lindström. Skoglund har inte påstått att han provocerats av Lindström eller någon annan person vid polisen till att begå någon brottslig gärning men han har i sina förhör under förundersökningen, som spelats upp av åklagaren, hävdatt att han och Lindströms kom överens om att han skulle förvara narkotikan från lastbilen i sitt garage och att Lindström även fick en bild på garaget, vilket är uppgifter som inte får stöd av övrig utredning och som

heller inte föranlett åklagaren att väcka åtal mot Lindström för denna påstådda delaktighet i narkotikabrottsligheten. Skoglund har också i polisförhör berättat att det var bra att han hade narkotikan i sin besittning eftersom han då hade kontroll över den och kunde säkerställa att polisen kunde ta narkotikan i beslag, vilket är en uppgift som närmast talar emot att han och Lindström hade en överenskommelse om hanteringen av narkotikan. Av Lindströms berättelse i den delen framgår att han inte kände till att Skoglund förvarade narkotikan och inte heller var i Sala narkotikan förvarades. Han har också berättat att han redan vid det första av totalt två personliga möten som han hade med Skoglund informerade honom om polisens "rules of engagement" för en källa eller informatör innebärande att denne inte undgår straffansvar för egen brottslighet. Det saknas anledning att ifrågasätta den uppgiften.

Av åberopade chatnotiser framgår även att Skoglund tipsade Lindström om att det fanns kola och tabbar i lagret som skulle transporteras vidare inom kort, vilket är uppgifter som förefaller vara tagna ur luften eftersom något sådant beslag inte har gjorts, varken hos Skoglund eller Nyström eller i ytterligare ett tillslag som Skoglunds tips resulterade i av Lindströms uppgifter att döma. Dessa tips om kola och tabbar framstår därför närmast som lockbete för att hålla poliserna på tårna för att nå sina egna mål och talar också emot att det fanns en överenskommelse med Lindström om hanteringen av narkotikan. Skoglund synes nämligen ha haft dubbla agendor för att förverkliga sitt syfte med samarbetet med polisen, nämligen att dels genom polisens försorg sätta dit topparna i det kriminella nätverket, som han själv var en del av, dels själv undgå lagföring. Det är en svår balansgång som krävde att han själv deltog i den brottsliga hanteringen av narkotikan han informerade polisen om utan att själv misstänkas för sin delaktighet. Även om Skoglund vid angivna förhållanden inte kan anses ha haft ett direkt uppsåt att begå egen brottslighet så har han haft ett indirekt uppsåt därtill eftersom hans förvaring och paketering av narkotikan enligt honom utgjorde en förutsättning för att uppnå sitt mål att sätta dit topparna och därmed komma ur det kriminella nätverket

utan att själv bli lagförd. Vad Skoglund i övrigt anfört om sina motiv till gärningen och hur den ska bedömas fritar honom inte från ansvar. Han ska därför fällas till ansvar för den nu angivna befattningen med narkotikan tillsammans med andra personer och uppgående till omkring 150 kg cannabisharts, som inte var avsedd för eget bruk, men inte för att även ha förvärvat denna tillsammans med andra personer som åklagaren påstått. Med den reservationen är åtalet för narkotikabrott styrkt. Brottet är grovt på av åklagaren anförda skäl.

Åtalet för grovt tjänstefel m.m. (åtalspunkt 1-4)

Inställning

Mats Lindström förnekar brott och bestrider ansvar under åtalspunkt 1. Han bestrider även ansvar för brott i åp 2-3 och menar att gärningarna under dessa åtalspunkter inte är kriminaliserade.

Richard Friedman förnekar brott i åtalspunkt 4 men vidgår att han skickat i åtalet angivet meddelande till Joacim Skoglund men menar att han inte agerat vid myndighetsutövning och i andra hand att han inte haft uppsåt därtill och heller inte agerat oaktsamt.

Åklagarens sakframställning – åtalspunkt 1-4

Det rör sig i åtalspunkt 1 om 50 kg narkotika i form av cannabisharts som legat oövervakat i Skoglunds garage sedan 100 kg av ursprungliga 150 kg redan transporterats bort från garaget. I åtalspunkt 3 är det till hustrun som uppgifter har röjts av Mats Lindström.

Lindström är spaningsledare i ett lokalpolisområde i Stockholm. Det fanns uppgifter om att han och målskamraten Richard Friedman skulle höras om

tillslaget i Sala. Förundersökning inleddes mot de båda. Frågan var om det hade dokumenterats några underrättelseuppslag. Kontroll gjordes också av om Friedman och Skoglund var släkt med varandra. Frågan var varför de slagit till mot sin egen källa även om det i och för sig förekommer informatörer i polisens verksamhet. Det var därför angeläget att höra Skoglund om detta. Åklagaren hade möten med olika poliser i ärendet. I förhören berättade Skoglund att han inte skulle ha tagit emot narkotikan om det inte hade varit för Lindström. Skoglund lämnade detaljer som kontrollerades, bl.a. att han konverserat med Lindström på chatten Signal och att han fått en skyddsväst av Lindström. Skoglund lämnade ifrån sig sin mobiltelefon i beslag. Han beslutade om genomgång av Skoglunds iCloud-konto som denne berättat innehöll sparad konversation med Lindström. Han fick beslut av tingsrätten om HDA på Lindströms telefon. Av sidan 29 i förundersökningsprotokollet framgår avrapporteringen om släktskapet mellan Friedman och Skoglund, Friedman är kusin med Skoglunds mamma. Det finns inga registrerade underrättelseuppslag under hösten 2023 fram till gripandet som handlar om narkotikabrottslighet eller vapenbrottslighet. Skoglund är inte angiven som misstänkt i ärendet. Två händelserapporter finns nedtecknade i ärendet. Det ena gäller spaning i Danderyd och det andra gällde bistånd med tillslag i ett garage på en adress i Sala den 29 januari 2024. Polisen kom inte in i Lindströms mobiltelefon. Angående kontot hos iCloud anträffades inga skärmdumpar om det som Skoglund berättat om. Dock anträffades i Skoglunds mobiltelefon spår från appen Signal. Den appen är raderad. En notis sparas dock även om innehållet i övrigt är raderad. Han har genom biträde fått fram fragment av meddelanden som Lindström skickat till Skoglund. Det är numera överspelat eftersom Lindströms och Skoglunds konversation har återskapats i den andra utredningen mot Skoglund. I chatten är angivet engelsk tid. Det fanns intressanta ”envägs-snuttar, t.ex. att inte glömma handskar. En uppgift från Skoglund om att han sålt sin mobiltelefon till en kvinna i Norrbotten är bekräftad. Skoglund har berättat om att han träffat Lindström flera gånger, bl.a.

i Sala. Det finns också uppgift från Skoglund om att han av Lindström fått en polisiär skyddsväst, som han behövde i sitt arbete som ordningsvakt, och som är polisiär egendom. Skyddsvästen är tagen i beslag. Lindström kvitterade den 9 juni 2015 ut en skyddsväst av samma storlek att döma av kvittensen. Nu aktuell skyddsväst är tillverkad 2016 enligt dess märkning.

Friedmans chatkonto utvisar kontakt med Skoglund såsom källhanterare även om han inte är huvudhanterare. Han uppmanade i chatten Skoglund att ”radera allt på luren”. Friedman är teknikspaningsoperatör och sköter telefonavlyssning och kör övervakningskameror hos polisen. De har ofta kontakt med spanare ute på fältet. Det är därför ett kvalificerat och hemligt arbete. Det är troligen genom arbetet som Friedman träffat på Lindström. Friedman var i tjänst och arbetade dagtid den dagen som tillslaget i Sala ägde rum den 29 januari 2024. Det är avgörande hur kvalificerat arbete man har. Friedman har gått brottsutredningsutbildning, datautbildningar och sekretessutbildning. Det är en kvalifikationsgrund som gör tjänstefelet grovt att uppmana Skoglund att radera innehållet i mobiltelefonen.

Lindström var misstänkt för medhjälp till grov narkotikabrottslighet. Han begärde och erhöll beslut om hemlig avlyssning av Lindströms tjänstemobiltelefon. Avlyssningen pågick till beslutet om anhållande av honom. Förhör skulle hållas med inblandade polismän utöver Lindström och beslutsfattaren Denny Borgstad. Genom avlyssningen uppkom misstanke om brott mot tystnadsplikten när Lindström anförtrrodde sig till sin hustru om hanteringen av Skoglund och det är ett omvänt skaderekvisit till skydd för målsäganden. De hörde Friedman utan att han var misstänkt. Förundersökningsledaren hade då ännu inte noterat att Friedman uppmanat Skoglund att radera allt på luren.

Avlyssning har skett av samtal mellan Friedman och Lindström angående att Friedman förmedlat en kontakt till Lindström. Avlyssning har också skett av

samtal mellan polismannen Melkersson och Lindström angående dennes kommande polisförhör om tjänstefel. I samtalet uppgav Lindström att han bröt med källan när denne blev misstänkt. Samtal mellan Lindström och Borgstad som fattat beslut om tvångsmedel har också avlyssnats. De båda är gamla parhästar. Denny är resurssättare och troligen formellt Lindströms chef. Lindström säger att han i alla fall har snackat om ärendet med honom och att han inte lovat pengar eller grejer till sin källa. Lindström kände vid samtalet till att han kunde vara misstänkt för medhjälp till grovt narkotikabrott och formulerade sig därför på ett sätt i samtalet med Denny som skulle få denne att bekräfta hans uppgifter. Den slutsatsen kan dras genom ett annat avlyssnat samtal med Annika Vestberg som tjänstgör på SU under en poliskonferens i Örebro. Det stämmer att det var ett provokativt beslut att begära telefonavlyssning av Lindström.

Genom avlyssnat samtal mellan Lindström och hans hustru framgår att hon är insatt i ärendet och att de diskuterade det ingående. Lindström anser i samtalet att Skoglund var dum som hade narkotika som är länkad till honom. Lindström säger i det avlyssnade samtalet att han inte har styrt eller bett Skoglund att hantera narkotikan. I avlyssnat samtal mellan Lindström och polismannen Johan Rydwick framgår på sidan 12 att den Lindström uppger att han ”drev en källa i våras som de körde”. Han anhöll Lindström och vid förhöret fick de tillgång till hans mobiltelefon och då fick utredarna klart för sig att han hade Skoglund som källa.

Annie Ljunggren är spaningskoordinator som var på plats i polishuset tillsammans med Lindström och Borgstad vid tillslaget i Sala den 29 januari 2024.

Med återskapandet av den krypterade chatten i Skoglunds mobiltelefon så var åklagaren vid vägs ände och saknade stödbevisning för att åtala Lindström för medhjälp till grovt narkotikabrott. Därför valde han att ansöka om hemlig

telefonavlyssning för att kanske något skulle läcka ut via telefon om Lindström hördes sist av samtliga som skulle höras.

Angående Riksåklagarens promemoria om vad som är brottsprovokation framgår av Svea hovrätts dom i mål B 2991-21 att det ska vara aktiva och tydligt handlingspåverkande åtgärder som brottsbekämpande myndigheter i hemlighet vidtar mot en eller flera kända eller okända gärningspersoner, åtgärder som riskerar att föranleda att den som påverkas begår en brottslig gärning.

Begreppet interimistisk passivitet avhandlas i en av Åklagarmyndighetens rättsliga vägledningar och innebär bl.a. att en polisman inte får strunta i att agera vid brottslighet. Det är inte lagreglerat och finns endast i form av anvisningar inom Åklagarmyndigheten. Utgångspunkten är att förundersökningsledaren underställs ärendet för beslut och att minimera skaderisken. I brådskande fall kan polisman fatta beslut. Motsvarande regel finns inte hos Polismyndigheten.

Han har hållit på med ärendet sedan den 29 januari 2024. Friedman arbetade då som teknikspaningsoperatör i Stockholm och Skoglund arbetade som dörrvakt i Västerås och har ett förflutet inom brottslig verksamhet. De båda är släkt och hade kontakt om kriminalitet. Lindström blev inkopplad och Skoglund överlämnades omkring nyår helt som källa till Lindström. Hantering av källor är att betrakta som myndighetsutövning. Den återskapade chatten fick han omkring den 25 maj 2024. Lindström och Borgstad hanterade polisens agerande på fältet den 29 januari 2024 från sin plats i polishuset genom att lämna instruktioner om att slå i Sala i stället för att ”tokgräva”. Chatten är åberopad för att visa att Lindström åsidosatt bestämmelsen i 9 § polislagen, som är portalparagrafen i den lagen, om att rapportera kännedom om brott som hör under allmänt åtal till sin förman så snart kan ske. Det finns ett notisfall i HD om en polisman som var föremål för åtal för tjänstefel. Det finns inget

uttryckligt beviskrav mer än anledning att anta vilket enligt åklagaren innebär att det ska föreligga ”konturer till ett brott”. Det krävs inte heller att det finns någon misstänkt för brottet.

Kvalifikationsgrunderna för att tjänstefelen är grova är att försätta Skoglund i sämre läge vilket tog flera månader att utreda. Angående Lindström så hade det blivit andra beslut om en åklagare hade blivit underrättad. Brottet är grovt även på grund av Skoglunds situation genom att ha kommit i ett sämre läge genom att framstå som tjallare eller golare. Lindström fortsatte att inhämta uppgifter av Skoglund trots att denne själv blev misstänkt.

Johan Erikssons sakframställning – åtalspunkten 1

Det är i stor utsträckning oreglerad verksamhet som nu avhandlas i målet. Rättssystemet kräver att man skyddar källor. Det är ovanligt att frågorna ställs på sin spets som nu är fallet. Det är inte ovanligt med uppgiftslämnare hos polisen. Det kan vara ett rent tips om narkotikahandel vid en viss adress. Uppgifterna används då som underrättelser. Polisen skriver ett underrättelseuppslag som skickas till polisens underrättelseavdelning. Ibland pekas en viss gärningsman ut varvid polisen genom annan utredning försöker få fram bevis för att så är fallet. Det är en hederssak för en polis att inte röja en källa. Förr fick källorna kanske en smäll, nu dör de. Det är a och o att poliserna inte röjer sina källor. Mats är spaningsledare i Järva. Hans förman är Denny Borgstad, som är den som bestämmer. Mats är utbildad deltidshanterare. Informatörer hanteras inom en särskild enhet inom polisen med ett smeknamn som förvaras i ett hemligt skåp hos polisen. Den som hanterar en informatör har särskild utbildning. Det kallas för källdrivning, dvs. man har en person i kriminella kretsar från vilken man får underrättelseinformation. Det är inte meningen att vederbörande ska infiltrera eller själv begå brott utan endast lämna ut information. Dessa informatörer erhåller ersättning som är reglerad och beräknas utifrån uppdraget och de risker det medför. Det är ersättning som är

skattefri. Ersättningen beslutas av en chef som är överordnad hanteraren för att undvika korruption eller annat såsom t.ex. att komma informatören för nära. Det ska idag inte få förekomma infiltration av civila personer. Detta sköts i förekommande fall genom polismän. En civil person frikändes som infiltratör eftersom polisen hade framkallat en brottslig vilja hos denne varvid konsekvensen blev att det inte utgjorde brott. Skoglund var inte registrerad som informatör hos polisen. Informatören ska inte begå brott utan skaffa information, som är av sådan karaktär att den inte kommer till domstolens kännedom.

Mats uppfattning är att Skoglund är en UL, dvs. en uppgiftslämnare. De finns överallt, t.ex. mammor som sätter dit sina barn för att undvika att de dödas. Det finns ett särskilt sätt att värdera en uppgiftslämnares information. Den informationen kan då användas till att dra igång spaningsärenden som kan drivas ganska länge innan man beslutar sig för att vidta åtgärder såsom t.ex. göra ett tillslag och då inleds förundersökning. Det bedrivs vid allt ifrån oskyldiga saker till allvarliga saker. Tanken är att skydda källorna. Mats upplevde sin situation som förfärlig, nämligen att behöva avslöja sin källa.

Mats får berätta hur han fick kontakten med Skoglund och vilka åtgärder han vidtagit. Inställningen är följande. Mats anser inte att han har åsidosatt sina skyldigheter utan använt en arbetsmodell som är acceptabel inom den verksamhet han tjänstgör inom. Han har fått sina uppgifter från Skoglund. Mats har informerat sin chef Denny Borgstad om detta. Denne känner till att Skoglund är hans uppgiftslämnare. Det är Denny medveten om även om det brister i detaljerna vilket framgick i telefonsamtalet mellan Mats och hustrun. Av polislagen framgår en rapporteringsskyldighet som Mats har fullgjort genom sin rapport till Denny Borgstad. Det förtjänar påpekas att Skoglunds uppgifter brast ibland och var otydliga. Mats uppfattade att Skoglund lämnade uppgifter om andras brottslighet, inte att han själv ägnade sig åt brottslighet,

dvs att han befann sig nära kriminaliteten men inte att han själv ägnade sig åt kriminaliteten.

Mats har inte beslutat om interimistisk passivitet såsom t.ex. kontrollerad leverans av narkotika. Mats har inte heller agerat i syfte att försvaga bevisläget. Mats idé har varit att sätta dit de som håller på med narkotika och helst de som sitter högst upp i kedjan. När han uppmanade Skoglund att ha handskar på sig så var det för att Skoglund inte skulle röjas, dvs. omsorg och social adekvans och inte för att röja bevis. Mats visste inte att Skoglund hade narkotika hos sig.

Åklagaren påstår att Mats orsakat förfång av Skoglund men det är ju Skoglunds val att röja sig själv vilket han gjorde. Det är inte korrekt att Mats grupp utrett ärendet, det är en annan enhet inom samma lokalpolisområde. Mats är spanare.

Åtalspunkten 2

Mats har lämnat ut en utrangerad skyddsväst tagen från soptunnan på polisstationen. Västen var kasserad och saknade värde. Det är inte kriminellt. I vart fall saknade Mats uppsåt. Det är annars ostridigt vad som har skett angående skyddsvästen.

Åtalspunkten 3

Mats pratade med sin fru i det avlyssnade samtalet. Mats kände inte till att han var avlyssnad. Mats lämnade sina uppgifter av den anledningen att han kände oro. De uppgifterna som lämnades under samtalet omfattas inte av sekretess eftersom de inte är så specifika. Uppgifterna är dessutom lämnade till en närstående på grund av oro. Kan det inte vara något som är tillåtligt?

Sammanfattningsvis har Mats rapporterat till sin förman och inte känt till att källan själv begick brott. Frågorna i målet är om det har förekommit interimistisk passivitet, vilka uppgifter man kan lämna till en polis, om förfarandet med skyddsvästen utgör ett brott och om det råder sekretess enligt

nämnda lagrum för de aktuella uppgifterna lämnade under samtalet med hustrun under rådande förhållande. Utifrån vad Mats kände till har det inte förekommit en interimistisk passivitet och i vart fall inte beslutat av honom eller gjord med vett och vilja. Ansvaret åvilar i förekommande fall förmannen Denny Borgstad.

Advokat Colemans sakframställning – åtalspunkten 4

I delen som avser Richard Friedman är omständigheterna i princip ostridiga. Frågan är dock om det är vid myndighetsutövning, meddelandets innebörd och om han genom meddelandet har åsidosatt sina skyldigheter. Det ska framhållas att parterna är släkt och känner varandra. Det är genom deras släktskap som de har kommunicerat med varandra. Det är inte genom arbetet som civilanställd vid Polismyndigheten. Det är inte en bisak utan har stor relevans. Det som ledde fram till omständigheterna är att Skoglund tog kontakt med Friedman om att ta sig ur ett kriminellt nätverk. Friedman har inte erfarenhet av avhopparverksamhet men kände till Lindström och satte Skoglund och Lindström i kontakt med varandra. Vad de båda sedan diskuterade känner Friedman inte till. Det är inte korrekt att Friedman har haft Skoglund som källa utan har kommunicerat med honom som släkting. Det har skett av ren nyfikenhet och inte som polisanställd. Angående åberopade notiser mellan Friedman och Skoglund så har kommunikeringen skett både genom Instagram och Signal. Vid tre tillfällen ställde Friedman frågor till Skoglund som rörde upplysningar om hanteringen av honom. Friedman upplyste Skoglund att han själv åker dit om han rör något. Att Friedman ställer frågor till sin släkting innebär inte att han utövar myndighet. Friedman var handläggare sommaren 2023 på enheten men höll inte på med tvångsmedel den 29 januari även om han gjort det tidigare. Det saknas koppling till Friedmans arbete och Friedman drev inte källor på teknikspaningssektionen.

Den 29 januari befann sig Friedman på sitt arbete när Skoglund ringde honom på hans privata mobiltelefon. Samtalet kom överraskande under arbetet. Friedman var stressad och hade bytt tjänst. Friedman bad Skoglund kontakta sin advokat och sedan avslutades samtalet. Sedan skickade Friedman meddelandet som anges i åtalet. Hela meddelandet bör läsas. Uppmaningen att radera meddelandet mellan de båda, innefattande t.ex. samtalet om HA och Bandidos, var på grund av sitt arbete inom polisen.

Friedman åberopar journalanteckningar samt utdrag ur FASS ang. biverkning i form av minnesluckor vid höga doser av Oxascand. Friedman har inte utövat myndighet när han bad sitt kusinbarn radera deras egen privata konversation. Har därför inte haft uppsåt.

Bevisning

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat chatkonversationer, promemorior, fotografier, transkriptioner av avlyssnat samtal, utdrag ur COPS, beslagsprotokoll, lista över utdelade artiklar och promemoria/vittnesattest från internutredaren Annika Vestberg. Richard Friedman har som skriftlig bevisning åberopat journalanteckningar och utdrag ur FASS.

De tilltalade har hörts över åtalen. På åklagarens begäran har målsägandeförhör hållits med Joachim Skoglund samt vittnesförhör med Denny Borgstad, Ellen Johansson, Lara Fathalla och Annie Ljunggren.

Tingsrättens bedömning

Mats Lindström är anställd som polisinspektör och tjänstgjorde vid den i åtalet angivna tiden som spaningsledare vid lokalpolisområdet Järva i Stockholm. Han har enligt egna uppgifter mångårig erfarenhet av den arbetsuppgiften. Han har också genomgått utbildning som deltidshanterare och har hanterat flera olika källor sedan dess även om han inte har en sådan arbetsuppgift som spaningsledare.

Det är ostridigt att Lindström under i åtalet angiven tid hanterade information som Joacim Skoglund lämnade till honom i fråga om den narkotikabrottslighet som Skoglund själv visade sig vara en del i. Frågan är om Lindström under tiden den 12-29 januari 2024 kände till att Skoglund själv deltog i hanteringen av narkotikan och att han således vid sin myndighetsutövning har åsidosatt vad som gäller för uppgiften genom att underlåta att rapportera misstankarna till sin förman och i stället fortsätta hanteringen av källan utan att vidta några egna utredningsåtgärder för att beslagta narkotikan och säkra bevis. Som åklagaren påpekat saknas det närmare bestämmelser för polisens agerande vid hanteringen av informatörer i tjänsten. Åklagaren har oaktat detta förhållande påstått att den information som Lindström fick av Skoglund och som framgår av återskapade chatnotiser i Skoglunds mobiltelefon, som rätten inte närmare redovisar i denna dom, borde ha fått honom att misstänka att Skoglund själv deltog i hanteringen av narkotikan. Enligt åklagaren är det tillräckligt att en polisman kan se konturerna av ett brott för att han eller hon ska ha en rapporteringsskyldighet och att det inte krävs någon specifik gärningsform.

Lindström har förnekat att han haft kännedom om att Skoglund själv deltog i den brottslighet som denne informerade honom om och hävdar att han fullgjort sin rapporteringsskyldighet genom att underrätta sin förman Denny Borgstad om att han hade en källa som hade information om leveranser av skjutvapen och ett större narkotikaparti. Borgstad har i sitt vittnesförhör bekräftat att han fått information om en källa som hade information om leveranser och att han i alla fall minns att det handlade om skjutvapen. Lindström har också berättat att spaningsgruppen följde upp samtliga tips som det fanns substans i genom bl.a. ett tillslag i Danderyd utan att anträffa narkotika eller skjutvapen och med ett försök att spåra en angiven transport till Stockholms södra förorter utan resultat eftersom det saknades information om mottagare eller resrutt och att tipsen annars ofta var vaga och osäkra.

Tingsrätten konstaterar att det i åberopade chatnotiser den 12 januari 2024, som inleder brottstiden enligt gärningsbeskrivningen, aldrig framkom någon adress eller tidpunkt för en leverans av påstått gods som gick att jobba vidare med för spaningspoliserna. Det var enligt Lindström annars framför allt uppgifterna om transporter av skjutvapen som fick honom engagerad i tipsen från Skoglund eftersom det var ett prioriterat mål för spaningsgruppen i Järva, vilket Borgstad har bekräftat i sitt förhör.

Lindström har också bestämt förnekat att han kände till var narkotikan förvarades i Sala. Vad Skoglund i den delen har berättat i sina polisförhör under förundersökningen om att så var fallet kan mot bakgrund av att han har ett direkt motstående intresse som medtilltalad inte läggas till grund för prövningen av åtalet mot Lindström för grovt tjänstefel. Lindström har också berättat att han hade föreslagit ett tillslag direkt mot lastbilen med narkotikan i lasten när den anlände till Sala, om han i förväg hade fått information om att den var på väg dit, vilket han inte fick. Han har också berättat att han inte kunde drömma om att Skoglund själv hade narkotikan i sitt garage.

Tingsrätten delar emellertid åklagarens påstående om att konturer till ett brott började kunna skönjas av informationen som lämnades till Lindström ju närmare den 29 januari samarbetet fortskred. När Skoglund t.ex. den 22 januari informerade Lindström om att han informerat topparna i nätverket om att grejerna skulle bort borde Lindström ha dragit öronen åt sig. När Skoglund sedan frågade vad han skulle göra när han fick förfrågningar om narkotika-transporter med kort varsel borde Lindström ha anat oråd och kontrollerat saken. Till detta kommer att Lindström flera gånger rekommenderade Skoglund att använda handskar, vilket han förklarat med att denne genom att samarbeta med polisen inte själv skulle riskera att åka fast om han tvingades medverka i brottsligheten.

Sammantaget finner tingsrätten att Lindström i vart fall någon gång från den 22 januari rimligen borde ha insett risken för att hans egen källa deltog aktivt i hanteringen av transporterna av narkotika från lagret i Sala. Inget har framkommit i utredningen om att Lindström vidarebefordrade dessa uppgifter till sin förman. Lindström har heller inte påstått det. Genom denna underlåtenhet har Lindström i vart fall genom oaktsamt åsidosatt vad som gäller för uppgiften om hans rapporteringsskyldighet vid sin myndighetsutövning.

När det sedan gäller frågan om Lindström haft uppsåt till att han åsidosatte vad som gällde för uppgiften genom att inte rapportera misstankarna om Skoglunds egen brottslighet till sin förman så finner tingsrätten att avsaknaden av närmare anvisningar eller handlingsregler för polisens hanteringen av källor i sig är en omständighet som kan innebära betydande svårigheter för den enskilda polismannen att bedöma sin rapporteringsskyldighet mot källan även om utbildning i hantering av källor finns inom polisen. Enligt Borgstad kvarstår t.ex. källskyddet till dess källorna i förekommande fall själva berättar i utredningen att de är källor, även om det har förekommit fall där poliserna själva anmält sin källa.

Även om det i efterhand framstår som tydligt att Skoglund inte bara agerade som informatör åt polisen utan själv deltog i narkotikabrottsligheten som en infiltratör så finns det ett klart utrymme för att det inte var uppenbart för Lindström vid den aktuella tiden eftersom utgångspunkten var att Skoglund redan från början befann sig inne i den kriminella organisationen, som han ville ta sig ur, med den unika informationsmöjligheten som därmed stod till buds för honom i form av dokumentering av narkotikan och upplysningar om planeringen av de kommande transporterna av narkotikan från lagret. Det förhållandet att Lindström önskat hålla Skoglund utanför egna misstankar genom att rekommendera användandet av handskar om han skulle tvingas medverka i brottsligheten medför ingen annan bedömning mot bakgrund av det omvittnade källskyddet. I den delen kan även påpekas att Lindström har

bekräftat att han rekommenderade Skoglund att byta ut sin mobiltelefon inför uppdraget som källa eftersom denne annars kunde spåras av de han ville sätta dit och därmed råka illa ut.

Det har i vart fall inte framkommit att Lindström avsiktligt åsidosatte sin rapporteringsskyldighet innan tillslaget mot Nyman och Skoglunds garage mot bakgrund av hans egen uppfattning att det ännu inte hade skett något tillslag som bekräftade att Skoglund förvarade narkotikan i sitt garage. Det kan inte heller hållas för visst att Lindström skulle ha avstått från att rapportera misstankarna om Skoglunds egen brottslighet till sin förman, om han känt till den saken innan tillslaget. Åtalet för grovt tjänstefel, som förutsätter uppsåt, är därför inte styrkt. I stället ska Lindström i åtalspunkt 1 fällas till ansvar för tjänstefel i enlighet med åklagarens andrahandspåstående om att han begått gärningen av oaktsamhet.

När det gäller åtalet för olovligt förfogande i åtalspunkt 2 är det ostridigt att Lindström på i åtalet angiven tid och plats har överlåtit en kasserad skyddsväst tillhörande Polismyndigheten till Skoglund som tack för samarbetet men även av välvilja eftersom denne nyligen hade blivit misshandlad av en kroggäst i sin anställning som entrévärd. Ett sådant förfarande med egendom som tillhör annan utan lov innebär typiskt sett ett olovligt förfogande av egendomen. Det krävs heller inte någon vinning eller skada eller men för någon part för att gärningen ska vara brottslig. Frågan är därför endast om Lindström har haft erforderligt uppsåt till att han förfogat olovligt med skyddsvästen, vilket han förnekat. Eftersom Lindström har känt till alla relevanta omständigheter kring överlåtelsen skyddsvästen, utom möjligen att det är straffbart även att ge bort kasserade skyddsvästar tillhörande Polismyndigheten utan lov, har han enligt tingsrättens uppfattning haft erforderligt uppsåt till själva gärningen. Vid angivna förhållanden ska Lindström fällas till ansvar för olovligt förfogande i åtalspunkt 2.

När det slutligen gäller åtalet för brott mot tystnadsplikt i åtalpunkt 3 har Lindström invänt att han inte begått något brott eftersom han inte lämnat ut någon specifik uppgift, att han gjorde som han gjorde på grund av oro och att han i vart fall inte haft något uppsåt att lämna ut sekretessbelagd information. Åklagaren har åberopat utskrift av det aktuella telefonsamtalet mellan Lindström och hans hustru och gjort gällande att Lindström lämnat ut uppgifter som omfattades av sekretess för polisens underrättelseverksamhet m.m. enligt 18 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen.

Tingsrätten delar åklagarens uppfattning att Lindström i telefonsamtalet med sin hustru lämnade uppgifter till henne som omfattas av sekretess enligt angiven bestämmelse och som han varit skyldig att hemlighålla även om han inte röjde identiteten på den personen i fråga. Han har således objektivt sett gjort sig skyldig till brott mot tystnadsplikt. Hans motiv synes emellertid inte varit annat än att söka stöd för sin oro sedan han insett han själv var misstänkt för brott i tjänsten efter samarbetet med Skoglund. Även om ett röjande av en sekretessbelagd uppgift inte kräver att röjandet medför ett avslöjande för att vara straffbart så framstår Lindströms röjande av dessa uppgifter till hustrun inte ha skett med avsikt att röja sekretessbelagda uppgifter för henne även om så blev fallet. Tingsrätten finner mot bakgrund av det anförda inte heller att det förelegat så kallat likgiltighetsuppsåt, som kräver att Lindström inte bara insåg risken för att han röjde sekretessbelagda uppgifter utan struntade i om han i förekommande fall gjorde det. Eftersom åtalet endast avser uppsåtligt handlande ska Lindström frikännas från ansvar för brott mot tystnadsplikt i åtalpunkt 3.

När det slutligen gäller åtalet mot Richard Friedman för grovt tjänstefel i åtalpunkt 4 finner tingsrätten i likhet med försvararen att Friedmans invändning om att han inte handlat vid myndighetsutövning när han informerade Skoglund om att radera allt på luren inte är motbevisad eftersom han inte hade något med utredningen mot Skoglund att göra vid

gärningstillfället och att det var Skoglund som inte längre fick kontakt med Lindström som därför tog kontakt och ville ha råd och inte tvärtom. Tingsrätten delar inte heller åklagarens uppfattning att Friedman tidigare varit Skoglunds hanterare innan kontakten med Lindström arrangerades av honom och att han nu så att säga återinträdde som hanterare och utövade myndighet när han lämnade rådet att radera allt på luren. Det har inte ens Skoglund påstått längre även om han i tidigare förhör under förundersökningen uppgav att så var fallet. Det förtjänar också att påpekas att Friedman och Skoglund är avlägsna släktingar vilket i någon mån kan förklara Friedmans agerande i den delen. Vid angivna förhållanden är åtalet för grovt tjänstefel inte styrkt. Friedman ska därför frikännas från ansvar.

Påföljd

Joacim Skoglund

Joacim Skoglund förekommer under 21 avsnitt i belastningsregistret. Han dömdes senast den 1 februari 2024 för olovlig körning, grovt brott till fängelse i en månad och dessförinnan den 21 juni 2023 för förskingring, rattfylleri och olovlig körning till fängelse i tre månader. Båda straffen har verkställts under tiden den 1 februari till den 20 april 2024 och frigivning ägde rum före laga kraft av den sistnämnda domen. Det är nu fråga om så kallad nyupptäckt brottslighet i förhållande till den sistnämnda domen varvid tingsrätten ska bestämma ny påföljd för den tillkommande brottsligheten.

Vid bedömningen av straffvärdet ska enligt 29 kap. 1 § brottsbalken beaktas den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit, vad den tilltalade insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon haft. Vidare ska rätten enligt 5 § punkten 8 vid straffmätningen, utöver brottets straffvärde i skälig omfattning beakta om någon annan än de i

punkterna 1-7 uppräknade omständigheterna föreligger som påkallar att den tilltalade får ett lägre straff än brottets straffvärde motiverar. Enligt 5 a § ska slutligen rätten vid straffmätningen, utöver brottets straffvärde, i skälig omfattning beakta om den tilltalade lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av brottet. Detsamma gäller om den tilltalade lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av någon annans brott för vilket det inte är föreskrivet ett lindrigare straff än fängelse i sex månader eller av någon annans försök, förberedelse eller stämpling till ett sådant brott om gärningen är belagd med straff. Finns det någon sådan omständighet som avses i 5 eller 5 a §§ får rätten döma till ett lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet, om det finns särskilda skäl för det.

Den brottslighet som Skoglund gjort sig skyldig till har i normala fall ett straffvärde som ligger någonstans mellan fem och sex års fängelse i enlighet med vad åklagaren anfört även om denne uppgett att straffvärdet ligger närmare sex än fem år. Vid bedömningen av straffvärdet för Skoglunds del tillkommer den mycket speciella omständigheten att han samarbetat med polisen för att lagföra andra personer även om det var ett samarbete som han själv tagit initiativ till. Han har genom samarbetet inte uppnått något av sina mål utan själv åkt fast och riskerar härigenom mycket allvarliga repressalier för sitt samarbete med polisen. Tingsrätten har därmed att ta ställning till om det finns förutsättningar i målet att tillämpa billighetsskäl i 29 kap. 5 och 5 a §§ brottsbalken. Om frågan besvaras jakande ska tingsrätten ta ställning till vilken påföljd som Skoglund ska dömas till med tillämpning av billighetsskäl.

Högsta domstolen (HD) har i ett antal avgöranden uttalat att det finns anledning till en viss restriktivitet vid användningen av billighetsskäl i 29 kap. 5 § så att tillämpningen inte medför risker för en oenhetlig praxis. Det krävs därmed att billighetsskäl har viss tyngd för att en strafflindring ska

kunna medges (se NJA 2021 s. 377 ”Mordet med brödkniven” p. 18 med där gjorda hänvisningar).

HD har i avgörandet NJA 2009 s. 599 (”Kronvittnet”) uttalat att punkterna 1-7 i 29 kap 5 § brottsbalken anger, förhållandevis preciserat, typiska situationer där en lindrigare påföljd eller ett lägre straff framstår som rimligt. Vidare uttalar HD med hänvisning till förarbetena att punkten 8 ger domstolen en mer allmänt hållen möjlighet att ta skälig hänsyn till omständigheter som rör gärningsmannens person eller som har inträffat efter brottet och som gör det påkallat att den tilltalade får ett straff som är lägre än brottets straffvärde. I förarbetena anges att de förhållanden som kan beaktas enligt punkten 8 i princip ska vara likvärdiga med och lika tungt vägande som de omständigheter som nämns i punkterna 1–7 (prop. 1987/88:120 s. 95 f.). I avgörandet konstaterade HD att det stod klart den tilltalades agerande, genom att avslöja och berätta om de medtilltalades brott, haft en väsentlig påverkan på sin personliga situation på så vis att han under överskådlig tid kommit att leva under hot om allvarliga repressalier. Hotbilden medförde att han inte längre kunde leva ett normalt liv. HD fann att hotbilden hade ett klart samband med de uppgifter som den tilltalade lämnat om sina medbrottslingar och att det skulle vara obilligt om dessa allvarliga följder inte kunde räknas honom till godo vid påföljdsbestämningen. HD fann detta utgöra en sådan undantags-situation som var skäl för ett lindrigare straff med tillämpning av 29 kap. 5 § första stycket 8 BrB. Till detta tillkom det förhållande att den tilltalad frivilligt angett sig själv, vilket HD fann motiverade en lika avsevärd strafflindring som hotet om repressalier. HD uttalade att det saknas klara hållpunkter för hur kraftigt genomslag som olika omständigheter ska få vid straffmätningen, varför det till sist måste bli fråga om en samlad bedömning i det enskilda fallet. HD fann att utgångspunkten i det då aktuella målet var ett straffvärde om sju år, vilket vid en samlad bedömning av föreliggande billighetsskäl (vilken även tog viss hänsyn till att den tilltalade varit underkastad

reseförbud) det fanns anledning att göra en kraftig straffreducering, varvid fängelsestraffet bestämdes till tre år.

I avgörandet NJA 2021 s. 525 ("Narkotikadistributören") fann HD att även om viss restriktivitet var påkallad vid tillämpning av billighetsskälens, måste dessa kunna få ett märkbart genomslag vid straffmätningen när de väl konstaterats. Allmänt gäller att reduceringen av straffet bör vara beroende av den straffvärdenivå som den aktuella brottsligheten ligger på och av billighetsskälens styrka och art. Rör det sig om mycket höga straffvärden kan det bli aktuellt att mer påtagligt reducera ett fängelsestraff. HD konstaterade att bestämmelsen i 29 kap. 5 § första stycket 5 sedan tidigare gett möjlighet att beakta om den tilltalade hade angett sig frivilligt och genom en lagändring 2015 kompletterades den så att det vid straffmätningen också ska beaktas om den tilltalade lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av brottet. Grundtanken är att en misstänkt som medverkar till utredningen av det egna brottet så att händelseförloppet klargörs ger uttryck för ett ansvarstagande och markerar en vilja att klara upp och ställa till rätta efter sig och att ta avstånd från den brottsliga gärningen. HD framhåller med hänvisning till förarbetena (prop. 2014/15:37 s. 18.) att straffflindringsgrunden var avsedd att utgöra ett tydligt incitament för en misstänkt person att medverka vid utredningen av det egna brottet. HD framhåller att kravet på att lämna uppgifter ska ha en väsentlig betydelse för utredningen inte kan ges en alltför konkret innebörd. Det är tillräckligt att den tilltalade har medverkat på ett sätt som har varit ägnat att på något väsentligt sätt föra utredningen framåt. För storleken på en straffreduktion på grund av den tilltalades medverkan har det betydelse hur omfattande medverkan har varit samt vilket slag av uppgifter som har lämnats.

I det då aktuella målet fann HD att straffvärdet av den tilltalades brottslighet (grovt narkotikabrott) uppgick till fängelse i fem år och tre månader (p 31). Det var emellertid klarlagt att den tilltalade i ett tidigt skede av förundersökningen

berättat såväl om omständigheterna kring sin befattning med narkotika som om den distribution av narkotika som han bedrivit. HD fann att hans medverkan i utredningen får anses ge uttryck för en vilja att ta avstånd från de brottsliga gärningarna och att klara upp och ställa till rätta (p 33) och de uppgifter den tilltalade lämnat fick anses ha varit av väsentlig betydelse för utredningen (p 35). HD fann att hänsyn till graden av hans medverkan samt brottslighetens straffvärde skulle medföra att straffet sänktes med sex månader.

I avgörandet NJA 2011 s. 638 ("Bevisprovokationen") har HD funnit att förutsättningar att tillämpa 29 kap. 5 § första stycket 8 brottsbalken förelåg när den tilltalade utsatts för bevisprovokation med otillbörliga inslag på sådant vis att rätten till rättvis rättegång jämte artikel 6 europakonventionen satts åt sidan. HD fann att nedsättningen skulle ske motsvarande två års fängelse vid ett tioårigt fängelsestraff för mord.

I avgörandet NJA 2023 s. 265 ("Glassplittret i väskan") uttalade HD att det även efter införandet av den särskilda bestämmelsen om påföljds lindring i fall där tilltalad lämnar uppgifter om annans brottslighet i 29 kap 5 a § brottsbalken, bör risken för allvarliga repressalier även fortsättningsvis beaktas med stöd av 29 kap. 5 § första stycket 8 samt att lagstiftaren också har utgått från ett sådant synsätt (se prop. 2021/22:186 s. 107, jfr SOU 2021:35 s. 245).

I det fallet bedömdes det samlade straffvärdet till fem år och sex månaders fängelse. Vid bedömningen av eventuellt strafflindring konstaterade HD att den tilltalade hade lämnat en utförlig beskrivning av händelseförloppet innefattande den medåtalades hantering av narkotika. Den tilltalades uppgifter bedömdes vara av stor betydelse, dock inte avgörande. HD fann emellertid att kravet på att uppgifterna ska ha varit av väsentlig betydelse var uppfyllt. Det framkom även det fanns en klar hotbild med den tilltalade som hade tät kontakt med polisens personskydd. HD fann att hotbilden mot den tilltalade var tillräckligt allvarlig för att även den skulle medföra en strafflindring.

HD fann att vid bedömningen av hur stor strafflindring som skulle ges för medverkan i utredningen av någon annans brott skulle en jämförelse göras med andra avgöranden där strafflindringsgrunden om medverkan i utredning avseende egen brottslighet har tillämpats (p 32). HD jämförde därefter omständigheterna i målet med de i avgöranden i NJA 2021 s. 525 och NJA 2009 s. 599 (som redovisats ovan) och fann att såväl den tilltalades uppgiftslämnande såväl som hotbilden vid en samlad bedömning medförde att straffet sammantaget skulle sättas ned med ett år och sex månader.

I avgörandet NJA 2022 s. 1094 ("De två narkotikadistributörerna") hade de tilltalade självmant utan förgående misstanke valt att gå till polisen och berätta om omfattande narkotikabrott och vapenbrott och uppgav att de fruktade för sina liv, varpå de evakuerades till hemlig ort. HD uttalade att den tilltalades motiv till medverkan kan ha andra orsaker än vilja att ta ansvar för sina gärningar, i detta fall personlig säkerhet, vilket dock inte ska påverka bedömningen av om det finns skäl att sätta ned straffet; det centrala är att den tilltalade medverkat på ett sätt som är ägnat att klara upp brott. HD fann att de utförliga uppgifter som de tilltalade lämnade hade avgörande betydelse för utredningens genomförande, för att det kunde säkras bevisning och för att det över huvud taget inleddes en förundersökning. Deras medverkan ledde till att grova brott kunde klaras upp. Med hänsyn till graden av medverkan och till brottslighetens straffvärde fann HD att straffet för var och en av de tilltalade skulle sänkas med två år, till fyra år respektive tre år och tio månaders fängelse.

Tingsrättens bedömning

Det tingsrätten har att ta ställning till är därmed hur Skoglund agerande och situation är att bedöma i ljuset av redovisad praxis.

De omständigheter som finns att beakta finner tingsrätten för det första är den hotbild som föreligger mot Skoglund med anledning hans agerande, för det andra att han självmant och på eget initiativ lämnat uppgifter som i varje fall

indirekt medfört att hans egen och annans brottslighet avslöjats. För det tredje tillkommer den omständighet att han lämnat dessa och andra uppgifter till en polisman under omständigheter som, även om det inte varit fråga om bevisprovokation med otillbörliga inslag så som var fallet i NJA 2011 s. 638, likväl har haft inslag av att han från en polis givits sken om större fördelar än vad domstolen kan ge. I detta sammanhang kan nämnas att det fram till införandet av den förhållandevis nya bestämmelsen i 29 kap 5 a § brottsbalken vid flera tillfällen framhållits risken att polis eller åklagare kan frestas att gentemot angivaren ge sken av större fördelar än domstolen kan förväntas ge (se SOU 2005:117 s. 68 f och SOU 2021:35 s. 186) som ett argument mot införande av bestämmelser om strafflindring för den som lämnar uppgifter om andras brottslighet.

Beträffande hotbilden står det klart att Skoglund enligt vad som framkommit i målet varit en del av organiserad brottslighet som hanterat narkotika till stora värden. Han uppgifter om att han riskerar allvarliga repressalier får mot bakgrund av uppgiften om att han har tät kontakt med polisens personskydd och även med hänsyn till utvecklingen av våldsanvändning inom kriminella kretsar på senare år, godtas. Med ledning av den strafflindring som HD i NJA 2009 s. 599 och NJA 2023 s. 265 funnit påkallad med hänsyn till hotbilden mot den tilltalade, får omständigheten anses berättiga Skoglund till strafflindring motsvarande ett och ett halv års fängelse.

Beträffande omständigheten att Skoglund självmant och på eget initiativ lämnat uppgifter som dels indirekt medfört att hans egen brottslighet avslöjats, dels att Klara Nymans brottslighet avslöjats, kan konstateras att Skoglund genom sitt agerande får sägas ha gett uttryck för en vilja att ta avstånd från brottsliga gärningar och kom ur ett liv i kriminalitet. Den mängd uppgifter han har lämnat och hans grad av medverkan, låt vara att denna skedde innan misstankar riktades mot honom personligen, kan i varje fall inte sägas understiga den tilltalades grad av medverkan i NJA 2021 s. 525. Han ska därför

vara berättigad till en motsvarande strafflindring om ytterligare sex månaders fängelse.

I målet har slutligen framkommit att Skoglund under en lång och tät kontakt med polismannen Lindström visat tydliga tecken på att ha givits sken av olika fördelar, vilket får antas ha påverkat hans agerande. Skoglunds kontakter med Lindström visar närmast att Skoglund tillåtits sväva i föreställningen om en form av kollegialt samarbete mellan dem och att han agerade på polisens uppdrag. Omständigheten att de uppgifter han har lämnat nu får konsekvensen att han nu själv döms för brott får även ofrånkomligen följden att den tillit till myndigheter rubbas som av lagstiftaren beskrivits som central för att bryta tystnadskulturer och förmå uppgiftslämnare att medverka (jfr prop. 2021/22:186 s. 54). Även om det inte framkommit i målet att Skoglund uttryckligen givits falska löften eller utsatts för otillbörlig påverkan på ett sätt som inneburit ett uttryckligt åsidosättande av hans rätt till en rättvis rättegång strikt i den mening som avses i europakonventionens artikel 6.1, menar tingsrätten att denna omständighet med tillämpning av 29 kap. 5§ p 8 brottsbalken ska berättiga Skoglund till en strafflindring motsvarande ytterligare sex månaders fängelse.

Det sammanlagda straffmättningsvärdet för Skoglund motsvarar därmed vid en samlad bedömning, efter reduktion med hänsyn till billighetsskäl, tre års fängelse. Annan påföljd än fängelse kan med hänsyn till brottslighetens art och straffvärde inte komma i fråga.

Klara Nyman

Klara Nyman förekommer under två avsnitt i belastningsregistret avseende trafikförseelser. Straffvärdet för Nymans brottslighet uppskattas till fängelse i två år med hänsyn till mängden narkotika hon transporterat och det förhållandet hon endast medverkat i brottsligheten som kurir utan närmare insikt i omfattningen av brottsligheten. Vid bedömningen har tingsrätten i

skälig omfattning som billighetsskäl även beaktat att Nyman i någon mån kan sägas ha dragits med i brottsligheten som ett led i Skoglunds handlande eftersom han har påverkat tidpunkten för den aktuella transporten med beaktande av polisernas bemanning varvid uppdraget nästan slumpmässigt uppstod för Nyman även om hon inte har utsatts för någon brottsprovokation från polisens sida eller annars i egentlig mening. Annan påföljd än fängelse kan med hänsyn till brottslighetens art och straffvärde inte komma i fråga.

Mats Lindström

Påföljden för Mats Lindström ska bestämmas till böter i enlighet med den samlade brottslighetens straffvärde.

Övrigt

Åklagarens särskilda yrkanden om förverkande är medgivna och lagligen grundade och ska bifallas.

Det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas för vare sig Joacim Skoglund eller Klara Nyman. De båda ska därför kvarstanna i häkte till dess domen i ansvarsdelen får laga kraft mot dem.

Joacim Skoglund, Klara Nyman och Mats Lindström ska åläggas att betala föreskriven avgift till Brottsofferfonden eftersom de fälls till ansvar för brottslighet med strängare straff i straffskalan än penningböter.

Sekretessen ska bestå på sätt som framgår av domslutet för de uppgifter som lämnats vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar och som kan röja detaljerna i polisens källhantering i detta mål. Det gäller även sekretessbilagan till åtalet för grovt tjänstefel m.m.

Det saknas anledning att ifrågasätta försvararnas kostnadsräkningar. De ska därför tillerkännas begärda ersättningar. Kostnaden för Joacim Skoglunds och Klara Nymans försvar ska på grund av påföljdsvalet stanna på staten.

Mats Lindström ska med hänsyn till utgången i skuldfrågorna återbetala en del av kostnaden för sitt försvar till staten. Tingsrätten har vid bestämmandet av återbetalningsskyldigheten beaktat att Lindström fått inte obetydlig framgång med sitt försvar och därför tagit utgångspunkt i bötesbeloppet.

RÄTTEN

Rådmannen Peter Andersson samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Peter Andersson

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Västmanlands tingsrätt senast **den 1 oktober 2024**. Överklagandet ska vara skriftligt. Västmanlands tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Västmanlands tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Västmanlands tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Västmanlands tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.

2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Västmanlands tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 04
040108

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-12-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 12294-24

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19951007-1542	Datum för dom/beslut 2024-12-12
Efternamn Nyman	Förnamn KLARA Sofia Erica

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2024-01-29	
------------	--

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Anders Norin

Dok.Id 2130250

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 672 50		08:00–16:30
		E-post: svea.avd4@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 04
040108

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-12-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 12294-24

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19950809-4993	Datum för dom/beslut 2024-12-12
Efternamn Skoglund	Förnamn JOACIM Erik Viktor

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2024-01-29	2024-11-22
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Anders Norin

Dok.Id 2130249

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 672 50 E-post: svea.avd4@dom.se Webb: www.svea.se		måndag–fredag 08:00–16:30

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se